

HRVATSKI VOJNIK

Broj 80. Godina III. 7. travnja 2006. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330-500X

9 771330 500003

SPLIT

ARIEX 06

ADRIATIC REGIONAL
WMD INTEGRATED EXERCISE 2006

U Splitu održana višenacionalna vježba ARIEX 06

IX. kolo nagradne
pitalice
str. 28

WASHINGTON

Postrojavanje pred odlazak

Impresivni lik bika na slici gore svojim su postrojavanjem formirali vojnici borbenog tima 1. bojne 34. brigade Američke kopnene vojske.

Riječ je o znaku njihove postrojbe poznatom pod imenom *Redbull*. Postrojavanje je izvedeno prilikom pozdravne ceremonije u Camp Shellyju u Mississipiju. Vojnici, rodom uglavnom iz sjeverne države Minnesota, odlaze u Irak.

MOSKVA

Odlazak nakon 200 godina

U gradu Sočiju ruski načelnik stožera Aleksej Maslov i gruzijski zamjenik ministra obrane Mamuka Kadava potpisali su sporazum kojim je do kraja utvrđeno povlačenje ruskih postrojbi iz kavkaske republike. Rusi će baze u Akhalkalakiju i Batumiju napustiti do 1. listopada 2007. godine i time staviti točku na svoju dvostoljetnu načočnost u Gruziji. Povlačenje može biti odgođeno tek zbog lošeg vremena, i to do 31. prosinca iste godine. Na temelju sporazuma dogovorene su i rute kojima će Rusi izaći iz susjedne države. Vjerojatno je da će većina postrojbi i opreme biti repozicionirana u Vladikavkaz, prijestolnicu ruske republike Sjeverne Osetije, u blizini Čečenije.

WASHINGTON

Australci trebaju velike avione

Pentagon je 3. travnja službeno priopćio da postoji mogućnost prodaje četiri transportna zrakoplova tipa C-17 Australiji. Naime, pacifička država ne posjeduje velik transportni zrakoplov koji ima dugačak domet, pa bi C-17 mogao popuniti tu *rupu*. "Zrakoplovi C-17 će iznimno povećati australske sposobnosti brzog djelovanja u svrhu podrške globalnim savezničkim operacijama, kao i mogućnost da predvode regionalne humanitarne i mirovne operacije", priopćili su iz američke Obavrbene agencije za sigurnost i suradnju. Australija zasad planira smjestiti avione u bazu Amberley blizu Brisbanea, koja se trenutačno prilagođava kako bi mogla opsluživati velike letjelice. Cijena četiri C-17 s pripadajućom opremom iznosi oko dvije milijarde dolara.

STOCKHOLM

Novi ponos

Proteklog tjedna iz Švedske su stigle vijesti da je četvrta korveta klase Visby, nazvana po prvom brodu, uspješno ušla u fazu isprobavanja na moru. HMS Nyköping trebao bi biti ponos švedske brodogradnje i mornarice. Naime, najveći dio njezine konstrukcije osmisljen je u proizveden u Švedskoj, a riječ je o plovilu koje će, kao i njezine prethodnice, imati polivalentne mogućnosti. Moći će se uporabiti za lov na mine, borbu protiv podmornica, borbu na površini, te nadzor i zaštitu teritorijalnih voda, kao i podršku civilnim operacijama, kao što je intervencija pri pomorskim nesrećama.

RABAT

Sastanak Mediteranskog dijaloga

Umarokanskom gradu Rabatu (na slici) 6. i 7. travnja održava se sastanak skupine Mediteranski dijalog, čija je funkcija sigurnosna, ali i politička. Riječ je o inicijativi koju je još 1994. pokrenuo Sjevernoatlantski savez, a u njoj sudjeluju afričke i azijske zemlje koje nisu njegove članice: Alžir, Egipat, Izrael, Jordan, Mauritanijska, Maroko i Tunis. Najnoviji sastanak na visokoj razini održava se pod predsjedanjem NATO-a, a na njemu državni predstavnici raspravljaju o svojoj suradnji i budućim sigurnosnim projektima.

LONDON

Ustrojavanje i obljetnica

Kraj prošloga mjeseca (31. ožujka) za britansko je ratno zrakoplovstvo označio "početak nove ere". Naime, osnovana je prva operativna eskadrila zrakoplova Eurofighter-Typhoon, i to u bazi Cottesmore, dan prije no što je zrakoplovstvo obilježilo svoju 88. godišnjicu postojanja. Takva *poklapanja* u Britaniji su tradicionalna. No, to je ustrojavanje tek dio transformacija kroz koju će RAF proći. Usljedit će niz promjena u sastavu i lokaciji zrakoplovnih postrojbi koje će omogućiti prilagodbu novim zahtjevima koji se postavljaju pred otočnu zračnu silu.

2
7. travnja 2006. HRVATSKI Vojnik

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@morf.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@morf.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@morf.hr)Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@morf.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinari: Leida Parlóv, Milenka Pervan Stipić

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morf.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d., Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj 165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d. Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

AKD Tisak:

AKD Agencija za komercijalnu

djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@morf.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2006.

Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH

U Splitu održana višenacionalna vježba ARIEX 06

"Ova je vježba, u kojoj su s pri-padnicima drugih ministarstava i civilnih institucija zdržano djelovali i pripadnici OSRH, pokazala jednu novu kvalitetu i okretanje oružanih snaga prema novim, netradicionalno vojničkim zadaćama", istaknuo je ministar Rončević

Strana 4***Na Plitvicama obilježena 15. obljetnica pogibije prvog hrvatskog redarstvenika Josipa Jovića***

"Mogu samo biti ponosan što naša djeca danas znaju tko je Josip Jović, znaju što je vrijednost žrtve hrvatskih branitelja.

Obveza prenošenja sjećanja na njihovu žrtvu na nove, mlađe naraštaje koji će doći, ostaje naša najveća zadaća", kazao je ministar obrane Berislav Rončević

Strana 8***Strateška važnost zaliha pitke vode***

Zaštita okoliša i opskrba pitkom vodom postaju glavni problem i izazov održivog razvoja naše civilizacije. Pitka voda postaje glavni resurs u XXI. stoljeću

Strana 21***U Napoleonovim postrojbama***

Ostalo je zabilježeno kako se Napoleon, koji je i inače imena mnogih svojih običnih vojnika znao napamet, zahvalio našim krajišnicima...

Strana 24

Naslovnicu izradio Predrag BELUŠIĆ

U Splitu održana višenacionalna vježba ARIEX 06

Protiv oružja za masovno uništenje na regionalnoj razini

"Ova je vježba, u kojoj su s pripadnicima drugih ministarstava i civilnih institucija združeno djelovali i pripadnici hrvatskih oružanih snaga, pokazala jednu novu kvalitetu i okretanje oružanih snaga prema novim, netradicionalno vojničkim zadaćama. Asimetrične prijetnje i terorizam ne poznaju granice te će upravo na takve zadaće u budućnosti biti fokusirane i hrvatske oružane snage. Na ovaj način Hrvatska želi preuzeti svoj dio odgovornosti u kontroli svog državnog teritorija i ilegalnih radnji i time pridonijeti kolektivnoj sigurnosti", istaknuo je ministar Rončević

Vesna PINTARIĆ, snimio Davor KIRIN, arhiva HRM-a

Hrvatska ratna mornarica bila je od 27. do 31. ožujka domaćin jadranske regionalne vježbe provedene u duhu Američko-jadranske povelje a na temu sprječavanja proliferacije oružja za masovno uništenje. Vježba je održana u akvatoriju kaštelskog zaljeva luke Poljud i luke Lora, a sudjelovale su Republike Albanija, Makedonija, Poljska, SAD i Hrvatska te predstavnici nekoliko hrvatskih ministarstava, i to MORH-a, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva mora, turizma, prometa i razvijatka, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Protuobavještajne agencije, Državnog zavoda za zaštitu od zračenja te Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost. U svojstvu promatrača vježbu su pratili predstavnici iz Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore, te Republike Slovenije i Mađarske.

Vježba ARIEX 06, kako je to u više navrata istaknuto tijekom uvodnih

predavanja i obraćanja sudionika, održana je sa ciljem međunarodnog djelovanja na prijetnju proliferacije oružja za masovno uništenje, razvijanja sposobnosti i procedura za odgovor na krizne situacije između zemalja potpisnika Američko-jadranske povelje i zemalja u regiji, unapređivanja procesa pristupa punopravnom članstvu NATO-a i EU-a te jačanja regionalne suradnje u području sigurnosti i stabilnosti i koja bi trebala pružiti

odgovor na jednu od asimetričnih prijetnji. Hrvatska je i ovom vježbom pokazala da ima aktivnu ulogu zajedno sa svojim partnerima u sprječavanju protoka oružja za masovno uništenje i materijala vezanih uz njega, a regionalni pristup ovom problemu mnogo je puta istaknut kao najbolji način u borbi protiv njegova širenja.

Upravo su oružje za masovno uništenje, međunarodna suradnja u sprječavanju njegova širenja te kolika je važnost međunarodnih izvora i razmjene informacija i kako

učinkovito odgovoriti na ove izazove bile teme o kojima su, uoči praktične demonstracije rada na terenu, izlagali vrsni poznavatelji te problematike. Ravnatelj međunarodnog programa

Visoki uzvanici pratili su praktičnu demonstraciju vježbe na moru i kopnu

za sprječavanje širenja OMU-a dr. Strauss istaknuo je uz ostalo kako se nalazimo u doba sve većih tehnoloških prijetnji i globalne trgovine što vrlo pogoduje širenju nuklearnog i kemijskog naoružanja te je taj problem istaknuo kao problem u samom vrhu sigurnosnih problema i prioriteta. U sklopu A3 sada se prvi put ovom problemu pristupa na regionalnoj razini i upravo je ovakav pristup istaknut kao presudan u sprječavanju širenja OMU-a. Predstavnik DTRA, američke agencije za sprječavanje ugroza, pukovnik Jeffrey Predmore osobito je istaknuo važnost obuke kroz ovakve vježbe koje bi trebale dati smernice

Nacionalni timovi u zapovjednim skupinama i središnjim pratili su put kojim se krećao opasan teret

Zaustavljanje sumnjivog broda

Provjerom je utvrđeno da su članovi posade dio lanca međunarodnih krijumčara

kako lakše i učinkovitije otkriti i djelovati na slične prijetnje. Dolan Andrew, stručnjak na području suzbijanja širenja OMU-a istaknuo je kako je upravo jadranska regija jedan od mogućih puteva prolaza OMU-a te kako je nadzor granica i međudržavna suradnja zemalja ove regije nužna. Potom su predstavnici ostalih zemalja sudionica vježbe predstavili nacionalne programe i nastojanja u suzbijanju širenja OMU-a te je posebice istaknuta važnost razmjene obaveštajnih podataka i suradnje između srodnih službi i agencija te nadzor granica kako bi se opasnost od ovakvih prijetnji svela na najmanju moguću mjeru.

Granična policija i carinici u akciji

Tijekom cijelog trajanja vježbe nacionalni timovi u zapovjednim skupinama i središtima pratili su put kojim se kretao opasan teret, a kako je to praktično izgledalo na terenu visoki uzvanici, među kojima su bili i ministrica vanjskih poslova i europskih integracija Kolinda Grabar Kitarović, ministar obrane Berislav Rončević te veleposlanik SAD-a NJ. E. Ralph Frank, mogli su pratiti 27. ožujka u Lori gdje su pripadnici HRM-a, pomorske i granične policije te carine demonstrirali postupke presretanja i privođenja sumnjivog broda, otkrivanje i zbrinjavanje sumnjivog tereta na moru te istovjetan postupak na kopnu vozila koje je prevozilo opasan teret.

Zamišljenim scenarijem vježbe predstavljeno je da se međudržavnom razmjenom informacija od Makedonije dobije informacija o mogućnosti da teroristička organizacija ima nakanu prokrijumčariti oružje za masovno uništenje ili njegove komponente. Na temelju obrade prikupljenih informacija, putevi krijumčarenja vode preko državnog teritorija Albanije, SiCG te Hrvatske prema zemljama zapadne Europe. Pretpostavka je da bi se sredstva upotrijebila protiv zemalja članica NATO-a. I brod sa sumnjivim teretom uplovjava u Jadran gdje ga učavaju radarske postaje na našim otocima. Kako je brod označen kao sumnjiv, nakon ulaska u teritorijalne vode RH prema njemu se upućuje patrolni brod HRM-a kako bi ga identificirao, a potom se poziva i MUP koji ga zaustavlja i zahtjeva pregled. Pregledom je utvrđeno da se radi o članovima krijumčarskog lanca te da je na brodu registrirano zračenje. Sumnjivi se brod privodi do mjesta detaljnog pregleda, a nađeni radioaktivni materijal se sigurno uklanja. U te su aktivnosti uz pripadnike interventne policije koja privodi sumnjive osobe, uključeni i djelatnici carine i lučke kapetanije te Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja, dok brodovi MUP-a i HRM-a osiguravaju područje, a sve se aktivnosti poduzimaju u skladu s propisima RH i standardnim operativno-kriminalis-

tičkim mjerama i radnjama. Kako je utvrđeno da je prekršaj učinjen, brodu se izriče zabrana isplavljanja, a sumnjivci se privode... Sličan scenarij je potom demonstriran i na kopnu, na zamišljenom graničnom prijelazu gdje rutinski kontrolu vozila obavljaju djelatnici pogranične policije i carinski službenici. Na granični prijelaz stiže i sumnjivo vozilo. Pregled vozila se odvija tako da se ničim ne upozori na postojanje sumnje. I ovaj put je djelatnik pogranične policije koji se pri pregledu koristio uređajem za otkrivanje ionizirajućeg zračenja, otkrio prisutnost radioaktivnosti u vozilu. Vozilo se zadržava do dolaska mobilne jedinice MUP-a, a zatim izdvaja do mjesta za detaljni pregled. Tu se vozilo dodatno pregledava sa službenim psom za detekciju eksploziva, obavlja se vanjski pregled podvozja a potom se vozilo upućuje prema mobilnom rentgen uređaju kako bi se točno lociralo mjesto izvora ionizirajućeg zračenja. Skeniranjem vozila uočeno je da se u njemu nalazi i roba koja nije prijavljena. Djelatnici državnih zavoda za radiologiju potom obavljaju detaljan pregled, te se nakon pronašlaska radioaktivnog materijala on na primjer način zbrinjava, a osobe iz vozila privode na daljnju obradu...

Nakon ove vrlo dojmljive prezentacije održana je i prigodna press-konferencija na kojoj je govorila ministrica Kolinda Grabar Kitarović istak-

Pregled sumnjivog vozila mobilnim rentgenom

Djelatnici Državnog zavoda za radiologiju obavljaju detaljan pregled vozila

■ Asimetrične prijetnje i terorizam ne poznaju granice istaknuto je na konferenciji za novinare a potom se u hotelu "Zagreb" na okruglom stolu raspravljalo o regionalnoj suradnji i razmjeni povjerljivih informacija u regiji

nuvši važnost međudržavne i međuresorne suradnje u sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje, kemijskih i ostalih supstanci te dodala kako je ova vježba provedena radi jačanja sigurnosti i podizanja razine brzine reagiranja u stvarnim situacijama u regiji, a posebice na području Jadrana.

Komodor IVICA TOLIĆ, nacionalni ravnatelj vježbe ARIEX 06

Danas su asimetrične prijetnje u svijetu dominantne - od terorizma kao globalne prijetnje pa do jedne od najvažnijih prijetnji, a to je borba protiv masovnog krijumčarenja oružja.

Ova vježba održava se upravo na tu temu i njezina specifičnost je u tome da u njoj ne sudjeluju samo vojne snage, nego su im pripodani i predstavnici drugih ministarstava i agencija. Vježba je i međunarodna i međaugencyjska, i to je njezina specifičnost.

Provodi se u dva dijela. Jedan dio provodi se na razini operativnih središta, i u tom dijelu je dominantna razmjena informacija, i drugi dio, na moru i kopnu, koji se provodi u praktičnom dijelu. Amerikanci su u ovoj vježbi dali važan doprinos i u smislu scenarija, ali i u određenim pripremama za vježbu, jer imaju važna iskustva na tom području. Inače ovo je prvi put da se ovakva vježba provodi na regionalnoj razini.

Republike Hrvatske, Albanije i Makedonije su članice MAP-a i imaju aspiracije za punopravno članstvo u NATO-u i osobno vjerujem da je i ova vježba korak dalje prema tim integracijama. Mi činimo sve da naše snage budu spremne za taj izazov kada dođemo u poziciju da postanemo punopravni članovi, jer smo svjesni da članstvo u NATO-u nije samo privilegij, nego da moramo dati i svoj doprinos NATO savezu.

Američki veleposlanik Ralph Frank izrazio je svoje zadovoljstvo viđenim u vježbi koja je demonstrirala izvrsnu pripremljenost za ovakve prijetnje koje su internacionalnog karaktera.

ANKICA ČIŽMEK - predstavnica Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost

Ideja za vježbu iznimno je važna tim više jer je Republika Hrvatska potpisnica konvencija koje se tiču ove problematike, a posebice u općem trendu u svijetu u kojem je širenje terorističkih djelatnosti sve češće i izraženije i sve je veća prijetnja. Krijumčarenje sredstava za masovno uništenje koji sadrže nuklearne materijale teže je pratiti i veća je mogućnost njihove zloupotrebe.

Do sada sam bila na nekoliko vježbi i tehničkih susreta i u RH i izvan i moram reći da velikih razlika u pripremi i samom tijeku vježbe nema. U svim tim vježbama nam je cilj što brže i lakše identificirati i detektirati radiološki ili nuklearni materijal koji se pokušava ilegalno krijumčariti i u skladu s tim djelovati.

Što se tiče educiranosti kadra sigurna sam da Republika Hrvatska ima čak i više standarde od nekih drugih zemalja, no, možda bismo morali malo više povesti računa o ekspiranosti. To zahtijeva određena novčana sredstva koja nije uvijek lako prikupiti, no od različitih donacija dobivamo sredstva pa ipak i u tom pravcu napredujemo.

Ministar Rončević istaknuo je kako je ova vježba, u kojoj su s pripadnicima drugih ministarstava i civilnih institucija združeno djelovali i pripadnici hrvatskih oružanih snaga, pokazala jednu novu kvalitetu i okretanje oružanih snaga prema novim, netra-

disionalno vojničkim zadaćama. Ministar je uz ostalo istaknuo i visoki stupanj profesionalizma u održivanju zadaća te je dodao kako asimetrične prijetnje i terorizam ne poznaju granice te kako će upravo na ovakve zadaće u budućnosti biti fo-

kusirane i hrvatske oružane snage. Na ovaj način Hrvatska želi preuzeti svoj dio odgovornosti u kontroli svog državnog teritorija i ilegalnih radnji i time pridonijeti kolektivnoj sigurnosti. Visoki uzvanici potom su se okupili i na okruglom stolu na kojem se raspravljalo o regionalnoj suradnji i razmjeni povjerljivih informacija u regiji. ■

Pukovnik JEFREY PREDMORE - predstavnik Američke obrambene agencije za sprječavanje ugroza (DTRA)

SAD je imao glavnu ulogu u osmišljavanju scenarija vježbe, a ujedno smo osigurali i najviše kontrolora na vježbi. Provedenim pripremama za vježbu iznimno sam zadovoljan. Hrvatska kao zemlja domaćin uložila je velike napore da se vježba odvija uspješno i sve je održano prema planu. Svrha vježbe je razviti potrebne vještine kod sudionika i razviti duh zajedničkog djelovanja u borbi protiv oružja za masovno uništenje. Sudjelujući na ovakvim vježbama razvija se kod sudionika sposobnost da reagiraju na odgovarajući način u ovakvim situacijama. Ovo je prva ovakva vježba na regionalnoj razini i vjerujem da će njezina uspješnost dovesti do sličnih i u budućnosti. Regionalni pristup i međunarodna suradnja najbolji su način borbe protiv širenja oružja za masovno uništenje, jer je ono internacionalni problem.

Ministar Rončević održao predavanje polaznicima Ratne škole

Cilj RH je biti dio međunarodne kolektivne sigurnosti

Ministar obrane Berislav Rončević 3. travnja posjetio je Ratnu školu "Ban Josip Jelačić" te pred 13-oricom polaznika 8. naraštaja, predvođenih general bojnikom Jozom Milićevićem, zapovjednikom Škole, održao predavanje na temu "Obrambena politika i proračun".

U uvodnom dijelu predavanja ministar Rončević je govorio općenito o obrambenoj politici, zatim o dokumentima koji je određuju, a to je u našim obrambenim snagama, između ostalog, Strateški pregled obrane, koji je nedavno donesen, kao i Dugoročni plan razvoja OSRH do 2015., koji je pri kraju izrade i očekuje se da bude na saborskoj rapravi do 30. lipnja. Taj dokument će pokazati, kazao je Rončević, koliko su naše želje do 2015. realno ostvarive i pod kojim uvjetima. Ministar je dalje kazao kako je trenutačno brojčano stanje MORH-a 24 784

pričuve. Od 2010. OS će se po-punjavati dragovoljcima, kazao je ministar, što će biti i osnovica za profesionalnu vojnu službu.

Govoreći o vojnog proračunu, koji je bitni dio obrambene politike, ministar Rončević je kazao kako bi do 2010. udio vojnog proračuna u Državnom proračunu trebao dosegnuti 2 %, sa sadašnjih 1,77 %, a veći dio će se izdvajati za opremanje i modernizaciju.

Osim toga, istaknuo je ministar, moramo računati i na izvore alternativnog financiranja, fond u koji bi se slijevala sredstva od koncesije vojnih nekretnina. Pritom je istaknuo kako NATO ne uvjetuje proračun već ga preporuča. Osvrnuvši se na poglavlje koje se odnosi na opremanje i modernizaciju ministar Rončević je podsjetio na ulogu kopnene vojske kao nositelja težišnih zadaća te uloga mornarice i zrakoplovstva kao

potpore u toj zadaći. Pritom je istaknuo kako su budući ključni projekti opremanja OS RH: oklopno vozilo pješaštva, izvanobalni patrolni brod te višenamjenski borbeni avion. O tome koji će tipovi navedenih proizvoda biti odabrani još uvijek se vode pregovori u MORH-u, kazao je ministar, te dodata kako će se dio opreme nabavljati u inozemstvu, drugi dio će se provesti u našoj zemlji. Govoreći o profesionalizaciji vojske, ministar je napomenuo kako se ona ne odnosi samo na problem plaća, već i na način razmišljanja, objasnivši kako će se poboljšati standard i životni uvjeti vojnika, te će se financijski reorganizirati. Glede obrambene suradnje ministar je kazao kako je cilj

RH biti dio međunarodne kolektivne sigurnosti, a u tom duhu je snažnija nazočnost OS RH u mirovnim misijama te ulazak u NATO. Odgovarajući na pitanje: je li obrambeni sustav nepotrebni potrošač proračunskih sredstava? ministar je pojasnio kako svaka odgovorna Vlada mora brinuti o obrani zemlje, a osim toga, uloga oružanih snaga je i u potpori gospodarstva, kao i civilnim institucijama. Uloga OS-a u potpori civilnog društva ogleda se u nekoliko segmenta, kazao je, a oni su: pomoć u krizama, medicinsko prevoženje i spašavanje unesrećenih, PP zaštita (dobra koordinacija vojnika i vatrogasnih zajednica), obalna straža te nadzor zračnog i pomorskog prometa. Isto tako obrambeni sustav u potpori gospodarstva ogleda se, između ostalog, i u tome da smo dio offset programa, ali i da imamo određena domaća produžeca koja se bave proizvodnjom oružja. Nakon održane prezentacije, ministar Rončević je razgovarao s polaznicima Ratne škole, odgovarao na njihova pitanja i komentare u svezi s temom predavanja, kao i općenito o OS-u.

Milenka PERVAN STIPIĆ

osobe, od toga su 18 762 djelatne vojne osobe te 6022 državnih službenika i namještenika. Prema Dugoročnom planu razvoja taj broj bi bio trebao biti mnogo manji: 16 000 DVO, do 2 000 vojnika-vježbenika te do 6 000 pripadnika ugovorne

Uskršnja čestitka ministra obrane

Pred nama je najveći kršćanski blagdan Uskrs, blagdan pobjede života nad smrću, ljubavi nad nasiljem i mržnjom. Isusovo uskršnje daje nam neiscrpnu snagu potrebnu za svladavanje životnih problema i svaku bezizlaznost pretvara u nadu. A nada čovjeka čini čovjekom, dostojaanstvenim u njegovoj boli.

Sa željom da vas kroz život vodi smisao Isusovog uskrsnuća svim djelatnicima Ministarstva obrane i pripadnicima oružanih snaga RH u domovini i mirovnim misijama te vašim obiteljima i najmilijima želim blagoslovljene i sretne Uskrsne blagdane.

U radosti tog blagoslova s posebnim prijetetom sjetimo se pripadnika naših oružanih snaga, koji su, žrtvujući svoj život, Hrvatskoj podarili slobodu.

JOSIP JOVIĆ policajac

USKRS 1991.

**PRVI POGINULI BRANITELJI
REPUBLIKE HRVATSKE**

Na Plitvicama obilježena 15. obljetnica pogibije prvog hrvatskog redarstvenika Josipa Jovića

Stečevine Domovinskog rata onoliko su trajne koliko poštujemo svoje pale žrtve

"Mogu samo biti ponosan što naša djeca danas znaju tko je Josip Jović, znaju što je vrijednost žrtve hrvatskih branitelja. Obveza prenošenja sjećanja na njihovu žrtvu na nove, mlade naraštaje koji će doći, ostaje naša najveća zadaća", kazao je ministar obrane Berislav Rončević, dok se izjave ostalih visokih uzvanika mogu sažeti u riječi: stečevine Domovinskog rata onoliko su trajne koliko poštujemo žrtve onih koji su za to dali svoje živote

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

Središnja komemoracija u prigodi obilježavanja 15. obljetnice pogibije prvog hrvatskog redarstvenika Josipa Jovića održana je 31. ožujka na Plitvicama. Uz Josipovu majku Mariju, rodbinu, prijatelje i suborce na komemoraciji su bili i najviši civilni i vojni dužnosnici. Među njima izaslanik Predsjednika Republike načelnik GSOS-a RH general zborna Josip Lukić, potpredsjednik Sabora dr. Darko Milinović, izaslanica premijera Ive Sanadera potpredsjednica Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor, ministar obrane Berislav Rončević, ministar unutarnjih poslova Ivica Kirin, predstavnici lokalne vlasti, predstavnici udruge "Tigar", Udruge specijalne policije Domovinskog rata i udruge "Prvi hrvatski redarstvenik" te predstavnici Crkve. Dvadesetdvogodišnji Josip Jović iz Aržana, prva žrtva

Domovinskog rata, poginuo je prije 15 godina u akciji protiv srpskih terorista na Plitvicama, koja je u hrvatskoj povijesti ostala upamćena kao Krvavi Uskrs. Bilo je to vrijeme kada još nije bilo Hrvatske vojske, a jedina legalna snaga mlade hrvatske države bila je policija. Mlade redarstvene snage organizirane u jedinice posebne namjene MUP-a, a čiji je pripadnik bio i Josip Jović, hrabro su i uz žrtvu činile sve kako bi hrvatskim građanima osigurale miran i siguran život. Događaj na Krvavi Uskrs bio je jedan u nizu još težih događaja koji su uslijedili, ali se od ostalih izdvaja jer je upravo tada pala prva hrvatska žrtva u Domovinskom ratu - Josip Jović.

Nakon paljenja svjeća i polaganja vijenaca na spomen-obilježju uslijedili su prigodni govor u kojima su oživljena sjećanja na Josipa Jovića, ali i druge branitelje koji su

■ Na spomen-obilježje poginulom prvom hrvatskom redarstveniku Josipu Joviću vijence su položili i ministar obrane Berislav Rončević te izaslanstvo GS OSRH na čelu s generalom zbora Josipom Lucićem

svoj život dali za slobodnu i samostalnu Hrvatsku.

Tako je između ostalih predsjednik udruge "Prvi hrvatski redarstvenik" i Josipov suborac Zdravko Lončar rekao kako nema tako jake riječi koja bi opisala ono što se dogodilo 1991. godine na Plitvicama, te se zahvalio svima koji veličaju djelo Josipa Jovića i koji su mu se došli pokloniti, dok je Željko Sačić predsjednik Udruge specijalne policije Domovinskog rata iskazao osobito zadovoljstvo što se na obilježavanju pogibije Josipa Jovića ove godine okupilo mnogo više ljudi nego prethodnih godina te je rekao kako se upravo ovakvim skupovima prestaje kriminalizirati Domovinski rat.

Najdublje poštovanje Josipu Joviću, koji je za Hrvatsku dao ono najviše što se može dati, u ime pripadnika OS-a, MORH-a i svoje osobno izrazio je ministar obrane Berislav Rončević. Ministar Rončević je rekao kako je Josip prepoznao poziv domovine i nesebično joj se darovao. "Mogu samo biti ponosan što naša djeca danas znaju tko je Josip Jović, znaju što je vrijednost žrtve hrvatskih branitelja. Obveza prenošenja sjećanja na njihovu žrtvu na nove, mlade naraštaje koji će doći, ostaje naša najveća zadaća", kazao je ministar obrane te dodao da su Josip Jović i njegovi pali suborci temelj moderne Hrvatske vojske kakvu danas imamo. Ministar Kirin je istaknuo kako je uz to što je važno evocirati uspomene važne za hrvatsku slobodu važno i djecu učiti hrvatsku povijest. "Danas nas je ovdje više nego prije. I to je dobro, i to je znak da se dobro borimo protiv zaborava", rekla je potpredsjednica

ca Vlade i ministrica obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Jadranka Kosor, te je dodala kako su tu i oni koji su poznavali i oni koji nisu poznavali Josipa Jovića. Za Josipovu majku Mariju je rekla da ona predstavlja sve hrvatske majke koje su izgubile svoju djecu za slobodnu i europsku Hrvatsku. "Josip simbolizira sve hrvatske branitelje bez kojih ne bi bilo samostalne, neovisne i demokratske Hrvatske", rekla je ministrica Kosor te je istaknula kako je borba za dostojanstvo svakog hrvatskog branitelja obveza svakog od nas te da upravo tako iskazuemo ljubav prema Josipu Joviću i svima koji su dali život za Hrvatsku.

Potpredsjednik Sabora dr. Milinović je između ostalog kazao kako je Hrvatska platila veliku cijenu svoje samostalnosti. "Ljubav na ovom mjestu se mjeri životom. Stećevine Domovinskog rata onoliko su trajne koliko poštujemo žrtve onih koji su za to dali svoje život", kazao je potpredsjednik Sabora te dodao kako nijedna žrtva nije bila uzaludna i da nikad neće biti zaboravljena.

Sjećanje na Krvavi Uskrs i događanja 1991. godine oživo je načelnik GSOS-a RH general zbora Josip Lucić, zapovjednik akcije. Govoreći o važnosti tih događanja general Lucić je rekao kako smo na teškom povijesnom ispit u pokazali svoju zrelost, sposobnost i odlučnost. "Hrvatska se obranila, potom i oslobođila a tijekom tih teških procesa izgradila svoje oružane snage", rekao je general Lucić istaknuvši kako je ovo godina u kojoj obilježavamo 15 godina stvaranja OS-a.

Na komemorativnoj svečanosti na Plitvicama bili su i sudionici ultramaratona koji su u spomen na Josipovu žrtvu dan ranije krenuli iz njegovog rodnog Aržana i prešli put od 260 km do Plitvica. Komemoracija je završila misom koju je predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac koji je u prigodnoj homiliji između ostalog kazao kako se Josip Jović i drugi poginuli hrvatski branitelji s punim pravom mogu smatrati hrvatskim mučenicima. ■

■ "Danas nas je ovdje više nego prije i to je znak da se dobro borimo protiv zaborava", kazala je potpredsjednica Vlade Jadranka Kosor

Korizmeno-uskrsna poruka vojnoga biskupa

Zadaća suodgovornosti za duhovna zvanja

Poštovani pripadnici naše Vojne biskupije, draga braćo i sestre!

Evo, još jednom idemo ususret Uskrsnom događaju, koji nam govori o tajni Božjeg ljubavlju da i on nastavi Njegovo djelo na zemlji. Uskrs je snažna poruka, dostačna da čovjeka koji je prihvati povede u novost života po Kristu. Ta nas poruka uvodi u tajnu: Bog očekuje od čovjeka da nastavi Isusovo djelo.

Kako danas navijestiti tu istinu? Kako ljudima reći da svaka patnja i bol imaju svoj smisao kad su ujedinjene u Kristovom križu? Kako navijestiti da smrt i patnja naših branitelja, te onih koji nevino trpe zbog klevete, nisu uzaludne nego da imaju svoje otkupiteljsko značenje? Sam Isus nam govori da je to moguće samo u suradnji s njime, ako od njega prihvativimo zadaću koju je on prihvatio od Oca i nastojimo je ispuniti, kao što je on to učinio, navješćujući Radosnu vijest svijetu.

Stojimo pred tajnama Svetog Trodnevlja, koje svoj vrhunac ima u Uskrsu. Želimo ući u poruku Uskrsloga, u poruku za nas sada i ovde. Naime, poklik o danu koji nam je učinio Gospodin i u kojem smo pozvani klicati i radovati se u Njemu, poziva nas da sagledamo poruku Uskrslog Krista. Jer to više nije nešto ubočajeno, što bi se temeljilo na ljudskom autoritetu, nego ta poruka u sebi nosi božanski karakter koji se opravdava istinom "uskrsnih i stalno sam s tobom". Vjerujemo, dakle, da je onaj isti Krist, koji se sam predao u smrt i prihvatio sramotu križa te tako ponizio samoga sebe, "u osvit prvoga dana u tjednu" (Mt 28,1) bio proslavljen uskrsnućem. Time je njegova riječ dobila božanski karakter, pa sve ono što u njegovo ime budu činili oni koje on šalje, imat će njegovu snagu i proslavlјat će Oca nebeskoga...

Očito je da u ovom redu spasenja Bog računa sa čovjekom. Nisu li proroci, redom ljudi iz puka, pokušali odvratiti Gospodina od njegove zamisli po kojoj ih hoće u svoje poslanje? Jedan je tek običan uzgajivač divljih smokava, drugi ne zna govoriti, treći - premda pozvan od majčine utrobe - reći će da ga je Gospodin zaveo i da se dao zavesti. Očito je da možemo ustvrditi kako u ovom redu spasenja Bog spašava čovjeka po čovjeku, tražeći od njega pristanak. Štoviše, Bog računa sa čovjekom i s njegovim prihvaćanjem te očekuje čovjekovu odgovornost za dobro "brata", onog koji uz nas živi.

Najdivniji primjer te suradnje gledamo u Mariji, poniznoj službenici, kada poslije razgovora s Andelom, koji joj iznosi važnost njezinog prihvaćanja za spasenje svijeta odgovara: "Neka mi bude po twojoi rijeći!" (Lk 1,38). U Mariji postoji odgovornost za čovjeka, koji zbog Adamovog pada pati očekujući Spasitelja. Ali u Mariji postoji i odgovornost za narod - konkretno njezin Izabrani narod - i ona, službenica Gospodnja, spremna je učiniti sve da se dogodi spasenje. Upravo njenim prihvaćanjem poziva Krist ulazi u svijet i započinje djelo otkupljenja. Josip, muž Marijin, također je divan primjer te suradnje, s naglaskom preuzimanja očinske odgovornosti za Spasitelja svijeta, Sina Božjeg. Uzima sebi svoju ženu Mariju i tako postaje suradnik Božj u ostvarenju djela Božjeg na zemlji.

Nema zrelosti ljudske bez samoodgoja

Ono što primjećujemo u svim tim pozivima jest ljudsko sazrijevanje u dijalogu s Bogom. Na početku postoji ono karakteristično ljudsko pitanje: A zašto baš ja? ili: Zar Bog to ne može ostvariti bez mene? Onda u dijalogu i Božanskom uvjeravanju, koje rezultira povjerenjem u Boga, dolazi do zrele čovjekove

spremnosti da prihvati što Bog od njega traži.

I naše životno iskustvo pokazuje da je potrebno sazrijevati u suradnji s drugim, poglavito kroz odgoj za prihvatanje odgovornosti za drugoga. Svi prolazimo kroz različite faze ljudskog sazrijevanja, od osobnog egoizma - kada nastojimo sve oko sebe usmjeriti prema sebi, kao da sve postoji jedino isključivo radi nas - do ljudske zrelosti kada postajemo svjesni da je često potrebno odricati se naših osobnih hirova, naše sebičnosti, kako bismo druge učinili sretnima i drugima pomogli u njihovu sazrijevanju. Važan oblik toga sazrijevanja je naš samoodgoj. Nema zrelosti ljudske osobe bez samoodgoja i nema zrele ljubavi bez samoodgoja.

Isus Krist je upravo tako postupao sa svojim učenicima. Na samim početcima svoga javnog djelovanja poziva apostole, okuplja svoje učenike. Ljudski gledajući to su pravi promašaji. Čovjek bi očekivao da će Isus krenuti u sinagogalne škole i otud pozvati poznavatelje Zakona. Ili da će među služiteljima Hrama naći one koji će nastaviti njegovo djelo na zemlji. No, on iznenaduje kao i obično. Odlazi onima koji se nalaze na rubu društva, pomalo neispisane uzima za Božje djelo. To su ribari, carinik, zelot... Isus dakle ne traži već izgrađenu osobnost, nego čovjeka koji je spremjan uči u njihovu školu i sazrijevati prije svega u odnosu prema njemu, a onda i u međusobnim odnosima. Koliko je puta morao rješavati njihove međusobne razmirice. Imao je strpljenja s njima, očekivao je međusobnu suradnju i upućivao ih na drukčiji način razmišljanja i postupanja tvrdeći: "Neće tako biti među vama!" (Mt 20,26).

Isus je bio svjestan da njegovi učenici gradeći budućnost na duhu ovoga svijeta, teško mogu promijeniti i sebe i druge. Veliku je nadu stavljao u njihovu spremnost prih-

vaćanja, u njihovu dobru volju te u istinu da će ih Duh Sveti, kada dođe kao Tješitelj, upućivati u svu istinu (v. Iv 16,13). Na Posljednjoj večeri, u onoj konfuziji Judine izdaje, spoznaje Petrove zataje te raspršenja apostolâ, otvoreno im kaže da će oni tek tada kada Duh Sveti dođe moći sve razumjeti, jer on je onaj koji mijenja ljudsku nutrinu i stvara novog čovjeka po Bogu (usp. Ef 2,15)...

Taj Kristov postupak postat će praksa Crkve. Već apostolska vremena poznaju izbor apostola umjesto Jude: "Jedan dakle od ovih ljudi što bijahu s nama za sve vrijeme što je među nama živio Gospodin Isus - počevši od krštenja Ivanova pa sve do dana kad bi uzet od nas - treba da bude svjedokom njegova uskrsnuća. I postaviše dvojicu: Josipa koji se zvao Barsaba, a prozvao se Just, i Matiju" (Dj 1,23). Poznato nam je postavljanje sedmorice đakona. Apostoli će postavljati starješine po zajednicama i tako polaganjem ruku prenositi ovlasti i sakramentalno nasljeđe primljeno od Krista. Predsjedat će zajednici osobito u Euharistiji, upozoravati na nepravilnosti, kao Pavao u korintskoj Crkvi u svezi s Euharsitijom, biti poslužitelji sakramenata, navjestitelji Krista raspetog i uskrslog Spasitelja...

I sve do naših vremena ispunjava se Kristovo poslanje po ljudima, koji su poput apostola i njihovih učenika spremni prihvati poziv i krenuti na put sazrijevanja u ljubavi prema Bogu i čovjeku te tako nastaviti Njegovo djelo na zemlji... Očito je da su svi oni morali raditi na svojoj zrelosti kroz školu ljubavi koju nam je zacrtao Krist riječima: "Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje" (Iv 15,13).

I naša Vojna biskupija, oslanjajući se na snažnu uspomenu svetih svećenika koji su živjeli za svoj narod, danas želi po svojim svećenicima izvršiti djelo spasenja u vojno-redarstvenim snagama Republike Hrvatske. Kako nam u tome divno svijetli blaženi Alojzije Stepinac, koji je u teškim vremenima Drugoga svjetskog rata osjetio odgovor-

nost za čovjeka! Bio je svjestan da je poslan čovjeku-vojniku da mu bude tješitelj i Kristova ispružena ruka, bez obzira na njegovo opredjeljenje. Imenovan od pape Pija XII. vikarom za hrvatske vojnike časno je ispunio svoju zadaću duhovne okrjepe i skrb.

Prihvati Božji poziv - znak ljudske i kršćanske zrelosti

Promatrajući vrijeme u kojem živimo, a u kojem se pokušava nametnuti sloboda bez odgovornosti i pravo bez dužnosti, suočavamo se s potrebom nove spremnosti mladića koji bi preuzeли apostolsko svećeničko nasljeđe. Jasno je da nas, kao nekoć u povijesti spasenja tako i danas, Bog ne želi spašavati bez nas... Svi smo odgovorni za tu veliku potrebu ovoga trenutka. Pozivam stoga sve roditelje naše biskupije, sve mladiće naših vojnika i policajaca, pripadnika Vojne biskupije, da svom ozbiljnošću stanemo pred obvezu koju nam Gospodin daje: "Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetu svoju" (Mt 9,38). Drugi vatikanski sabor upozorava nas da je svaki čovjek pozvan na posvećenje u svome zvanju. Tako i svećenik u vojno-redarstvenim snagama posvećuje se po svojem pastoralnom radu, a i on sam plod je posvećenja rada i obitelji njegovih roditelja te cijele ljudske i kršćanske zajednice...

Biti spremni prihvati Božji poziv na svećeništvo i odgovoriti ulaskom u zajedništvo onih koji se spremaju za tu službu, znak je ljudske i kršćanske zrelosti. Dragi roditelji, molite na tu nakanu, poput majke bl. Alojzija Stepinca, da jedno vaše dijete postane svećenik naše Vojne biskupije! Otkrijte zarana taj poziv u svojem djetetu te ga uzgajajte odgajajući ga za zrelost. Dragi mladići, ne bojte se prihvati izazov koji vam Gospodin nudi u zainteresirnosti za svećenički poziv! Vaši roditelji, koji su bili branitelji u Domovinskom ratu, sigurno vam mogu posvjedočiti što je značio svećenik na prvoj crti...

Ovakvo nastojanje pokazat će našu suodgovornost za našu Vojnu biskupiju i biti znak naše zrele crk-

venosti. Crkvu je Drugi vatikanski sabor nazvao narodom Božjim te istaknuo odgovornost svakog pojedinačnog člana za zajednicu Crkve. Ako želimo biti odgovorni članovi obitelji, moramo nastojati oko ugleda i rasta naše obitelji. Isto tako, ako želimo biti zreli članovi naše crkvene obitelji - naše Vojne biskupije - nastojat ćemo raditi na njezinu rastu i ugledu. Jedan od najboljih načina rasta naše crkvenosti u Vojnoj biskupiji bit će upravo rad na svećeničkim zvanjima.

Neka nas uskrsli Krist, čiji blagdan Uskrsnuća slavimo s radosnim poklikom Aleluja!, obdari duhom suodgovornosti za svećenička zvanja u našoj Vojnoj biskupiji. On, koji je svojim učenicima prije odlaska s ovoga svijeta prozborio: "Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta" (Mt 28,18-20), neka svima nama udahne odgovornost za navještaj Radosne vijesti u našoj Vojnoj biskupiji te tako učini da budemo spremno zauzeti za rast Božjega kraljevstva među nama.

S tim željama pristupam svima Vama: gospodo ministri, gospodine načelnice Glavnog stožera, gospodine ravnatelju policije, gospodo državni tajnici, pomoćnici ministara, gospodo generali i admirali, gospodo časnici i dočasnici Hrvatske vojske i policije, dragi vojnici i policajci, poštovani državni službenici, poštovani branitelji te umirovljenici, želeteći da po Kristovu uskrsnuću još više spoznate svu radost služenja Crkvi po svećeništvu i da svatko od vas učini najviše što može da se Krist proslavi u našoj biskupiji.

Sretan vam i blagoslovjen Uskrs!
Aleluja!

Mons. Juraj Jezerinac
vojni ordinarij

Predsjednik Republike Stjepan Mesić posjetio SzOP Sinj

Pohvale sinjskom Središtu

Predsjednik Mesić izrazio je zadovoljstvo zbog izvrsnog stanja objekata u vojarni te osobito zbog kvalitetne izobrazbe i obuke ročnika u sinjskom Središtu, napomenuvši pritom da hrvatske oružane snage i u tom segmentu moraju dostići NATO standarde

— Marija ALVIR, snimio Josip KOPI, Ured Predsjednika RH —

U sklopu programa posjeta svim vojnim objektima predsjednik RH i vrhovni zapovjednik OSRH Stjepan Mesić posjetio je 1. travnja Središte za obuku pješaštva "Petar Berislavić" u Sinju. Predsjednika i njegove suradnike u sinjskoj vojarni "Kula" dočekali su visoki vojni dužnosnici, među kojima su bili načelnik Glavnog stožera general zborna Josip Lucić i glavni inspektor obrane general bojnik Mate Obradović te zamjenik zapovjednika HKoV-a general pukovnik Mladen Kruljac i zapovjednik ZIO HKoV-a general bojnik Josip Stojković, kao i sinjski gradonačelnik Nikola Tomašević.

Zapovjednik SzOP-a pukovnik Stjepan Nižić predstavio je Središte i čelnike ustrojbenih cjelina, nakon čega je predsjednik Mesić obišao taktičko-tehnički zbor te potom i pojedine objekte u krugu Središta. Predsjednik Mesić izrazio je zadovoljstvo zbog, kako je rekao u izjavi za medije, izvrsnog stanja objekata u vojarni te osobito zbog kvalitetne izobrazbe i obuke ročnika u sinjskom Središtu, napomenuvši pritom da hrvatske oružane snage i u tom segmentu moraju dostići NATO standarde. "Moramo dobiti vojsku koja može odgovoriti svim izazovima modernog vremena", zaključio je predsjednik Me-

sić, izrazivši pritom nadu da Hrvatska vojska neće više morati ratovati kako bi branila hrvatski teritorij, no, dodao je, mora biti kompatibilna sa zemljama NATO saveza kojemu Hrvatska teži. Ujedno je ukazano na loše stanje vozila unutar voznog parka Središta, istaknuvši pritom nužnost poboljšanja uvjeta u tom pogledu. Predsjednik je također napomenuo da će sinjska vojarna i dalje biti sjedište Središta za obuku pješaštva te da će se u slučaju eventualnih promjena u tom pogledu svakako voditi računa o tome da se nađe zadovoljavajuće rješenje, kako za Hrvatsku vojsku tako i za lokalnu zajednicu. ■

VIII. naraštaj Ratne škole u Belgiji

U sklopu realizacije godišnjeg nastavnog plana i programa, VIII. naraštaj polaznika Ratne škole "Ban Josip Jelačić" boravio je od 21. do 24. ožujka u već tradicionalnom posjetu Kraljevini Belgiji.

Predvođena zapovjednikom, general bojnikom Jozom Milićevićem te izaslanikom načelnika Glavnog stožera komodorom Ivicom Tolićem, Ratna škola posjetila je belgijsku Kraljevsku školu obrane u Bruxellesu, Vrhovno savezničko zapovjedništvo u Europi - SHAPE u Monsu te političko sjedište NATO-a u Bruxellesu.

Osim atraktivnog posjeta muzejsko-povijesnom kompleksu bitke kod Waterloo za Ratnu školu organiziran je i prijam u veleposlanstvu Republike Hrvatske u Kraljevini Belgiji, gdje su polaznici pozdravili veleposlanica Ljerka Alajbeg i vojni predstavnik RH pri NATO-u general pukovnik Darko Grdić.

Posjet Vrhovnom zapovjedništvu saveznika u Europi koje prema novom ustroju predstavlja stožer strateškog Zapovjedništva za operacije bio je posebno zanimljiv polaznicima. U sklopu posjeta SHAPE-u održano je nekoliko predavanja na temu aktualnih događanja u ovom iznimno važnom zapovjedništvu. U kompleksu SHAPE-a se nalazi i Partnersko koordinacijsko tijelo (PCC) koje je osnovano 1994. godine radi usklađivanja programa NATO-a Partnerstvo za mir. Na čelu zapovjedne skupine PCC-a se nalazi direktor koji nadzire rad stalnog stožera PCC-a, a njegov zamjenik je bio domaćin Ratnoj školi. Pri PCC-u se nalaze i nacionalni timovi za vezu NATO i PfP država što je i osnovni razlog postojanja PCC-a.

Nositelj aktivnosti posjeta SHAPE-u bio je pukovnik Slobodan Pandžić, predstavnik hrvatskog tima za vezu. Hrvatski tim za vezu osnovan je 2001. godine, a danas se u SHAPE-u u skladu s našim interesima na različitim dužnostima nalaze četiri pripadnika oružanih snaga RH koji tamo borave s obiteljima.

Zadnjeg dana boravka u Kraljevini Belgiji polaznici Ratne škole posjetili su i političko sjedište NATO-a u Bruxellesu. Nakon serije izvrsnih predavanja u Misiji SAD-a te Misiji Republike Hrvatske pri NATO-u, koje su održali različiti vojni i civilni dužnosnici NATO-a, pripadnicima škole se prigodnim izlaganjem obratio i šef Misije i veleposlanik RH pri NATO-u Davor Božinović.

Živim u Kninu u stanu koji mi je MORH dao na korištenje za službene potrebe 1997. godine.

Ugovor o najmu nismo nikada sklopili a redovito dobivamo napomenu za stan. Kada ćemo sklopiti ugovor o najmu, jer je sadašnje plaćanje nezakonito (nema ugovora)?

Netočan je navod čitatelja da nema osnove za plaćanje naknade za stanovanje ukoliko korisnik stana nema ugovor o najmu.

Svako korištenje stana, čak i bespravno, podliježe obvezi plaćanja svih troškova stanovanja. Posebice ističemo da je odlukom ministra, ur broj: 512-01-99-2002 od 20. prosinca 1999. određena visina naknada za stanovanje svim korisnicima stanova u vlasništvu RH danim na upravljanje MO-u.

Odlukom (Uredbom) Vlade RH od 1. kolovoza 2005. godine svi stanovi na područjima posebne državne skrbi darovat će se braniteljima uz određena ograničenja boravka, zabranu otudnja i sl. Hoćemo li i mi u stanovima MORH-a, a isto na područjima PDS, moći dobiti na dar te stanove?

Na upravljanju Ministarstva obrane u gradu Kninu nalaze se novoizgrađeni stanovi na adresi Vukovarska 6 i 8, koji su izgrađeni nakon stupanja na snagu Zakona o područjima posebne državne skrbi ("Narodne novine" br. 44/96), a na njih se ne primjenjuje navedeni Zakon, već su oni namijenjeni za službene potrebe djelatnika MO i OS RH. Slijedom navedenoga ne podliježu niti odredbama Uredbe na koju se poziva čitatelj.

Nalazim se u nacionaliziranom stanu starom 100 godina, te me zanima postoji li kakva mogućnost da ga otkupim? Ili da predam zahtjev za kredit?

Nacionalizirani stanovi u vlasništvu RH dani na upravljanje Ministarstvu obrane predmet su prodaje po Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine ("Narodne novine" broj 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 65/01, 118/01 i 80/02, koji je stupio na snagu 1. siječnja 1997.

Odredbom članka 24. navedenog Zakona propisano je da zahtjev za otkup stana stana podnosi Fondu za naknadu oduzete imovine u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Zakona. Fond za naknadu oduzete imovine odlukom je dao ovlasti jedinice lokalne samouprave i grad Zagreb za sklapanje ugovora o prodaji nacionaliziranih i konfisciranih stanova ("Narodne novine" broj: 92/02. - pročišćen tekst).

Sukladno navedenoj odluci, Ministarstvo obrane je zahtjeve zaprimljene za otkup nacionaliziranih stanova proslijedilo nadležnim tijelima gradova na čijem se području stan nalazi.

Pripadnici OS RH i MO koji se koriste nacionaliziranim stanovima, a u njima nisu imali status nositelja stanarskog prava, mogu ostvariti pravo na njihovu kupnju sukladno Odluci o stavljanju izvan snage odluku o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo pravosuđa i Odluke o zamjeni nekretnina ("Narodne novine" broj: 18/01.)

Budući da je upit glede mogućeg otkupa nacionaliziranog stanova postavljen općenito, nismo u mogućnosti dati konkretniji odgovor na njega.

SLUŽBA ZA STAMBENE POSLOVE MORH-a

*Svoje upite možete slati na
e-mail: hrvojnik@mohr.hr ili na
fax: 01/4551-852*

Mi-8 MTV1 od transportnog do putničkog helikoptera

Ministar obrane Berislav Rončević posjetio je sa suradnicima 3. travnja Zrakoplovno-tehnički zavod u Velikoj Gorici.

Tom su ga prigodom predstavnici Zrakoplovno-tehničkog zavoda, na čelu s general bojnikom Vinkom Štefanekom, te zapovjednikom HRZ-a i PZO-a general bojnikom Viktorom Koprivnjakom upoznali s projektom prenamjene helikoptera Mi-8 MTV1 iz transportne u putničku inačicu.

Prenamjena je obuhvatila ugradnju opreme nužne da bi se standardni vojni transportni helikopter pretvorio u putničku inačicu. To ponajprije znači ugradnju bolje zvučne izolacije te preuređenje interijera helikoptera u skladu s normama koje se pri-

mjenjuju za putničke letjelice.

Prenamjena je obavljena u dvije faze. Prvo je sredinom prošle godine obavljen redoviti remont. Druga je faza krenula krajem prošle godine i obuhvatila je nabavu potrebnih materijala te uređenje unutrašnjosti.

Projekt prenamjene u putničku inačicu rezultat je hrvatskog znanja, a radovi su obavljeni u Zrakoplovno-tehničkom zavodu uz angažiranje manjeg broja vanjskih suradnika za neke specijalizirane poslove, kao što su npr. stolarski.

Rezultat je putnički helikopter u

Snimio Davor KIRIN

tzv. VIP inačici, nosivosti 14 putnika, koji imaju uobičajenu razinu komfora za taj tip letjelice: odvojena sjedala, rasvjetu, klimatizacijski uređaj, nižu razinu buke. Sve su ostale taktičko-tehničke karakteristike letjelice ostale nepromijenjene.

T. VLAŠIĆ

Personalna uprava GSOS-a RH pripremila je, organizirala i provela personalnu raščlambu i proširenu sjednicu Kadrovskog savjeta načelnika GSOS-a RH 16. i 17. ožujka u vojarни „Kovčanje“ na Malom Lošinju.

Tijekom dvodnevнoga rada raspravljalo se o problemima nepromicanja dočasnika i časnika od 1992. do 2000. godine, o prijedlozima budućih oznaka rodova, službi i struka OS-a, o prijedlozima novih vojnih medalja, kao i o novom sustavu plaća u oružanim snagama Republike Hrvatske.

Personalnu raščlambu službeno je otvorio brigadir Marin Gregorović, načelnik Personalne uprave te u svom izlaganju ukazao na smjernice načelnika GS-a, kao i na zadaće koje

slijede u realizaciji mogućih izvanrednih promaknuća, ali i niza predstojećih zadaća i aktivnosti vezanih uz obilježavanje 15. obiljetnice osnutka, ustrojavanja i razvoja OS-RH.

Kroz 11 izvještajnih prezentacija načelnika odjela i voditelja personalnih odsjeka

raščlambe te voditelji i članovi radnih skupina i povjerenstava zaduženih za izradu prijedloga novih dokumenta.

Nakon uvodne prezentacije brigadir-a Marina Gregorovića Kadrovski savjet načelnika GSOS-a proveo je raspravu i usvojio kriterije za pokretanje postupka izvanrednih promicanja dočasnika i časnika koji su posljednji put promaknuti zaključno s 1. siječnjem 2000..

U ime radnih povjerenstava o prijedlogu oznaka pripadnosti oružanim snagama, granama, rodovima, službama i strukama OS RH, te o prijedlogu novih vojnih medalja prezentacije je održao brigadir Mirko Marijan, zamjenik načelnika Personalne uprave, a ujedno i čelnik radnih timova. Prijedlog novog sustava plaća u oružanim snagama Republike Hrvatske predstavio je brigadir Ivan Hudek, načelnik odjela G-8 zapovjedništva HKoV-a i čelnik radnog povjerenstva. O navedenim temama provedena je rasprava, usvojeni zaključci i dane smjernice radnim timovima i povjerenstvima za nastavak aktivnosti u pokrenutim projektima, s jasno naznačenim rokovima završetka.

M. GREGOROVIĆ

Utvrđeni kriteriji za izvanredna promaknuća

raščlambe te voditelji i članovi radnih skupina i povjerenstava zaduženih za izradu prijedloga novih dokumenta.

Nakon uvodne prezentacije brigadir-a Marina Gregorovića Kadrovski savjet načelnika GSOS-a proveo je raspravu i usvojio kriterije za pokretanje postupka izvanrednih promicanja dočasnika i časnika koji su posljednji put promaknuti zaključno s 1. siječnjem 2000..

U ime radnih povjerenstava o prijedlogu oznaka pripadnosti oružanim snagama, granama, rodovima, službama i strukama OS RH, te o prijedlogu novih vojnih medalja prezentacije je održao brigadir Mirko Marijan, zamjenik načelnika Personalne uprave, a ujedno i čelnik radnih timova. Prijedlog novog sustava plaća u oružanim snagama Republike Hrvatske predstavio je brigadir Ivan Hudek, načelnik odjela G-8 zapovjedništva HKoV-a i čelnik radnog povjerenstva. O navedenim temama provedena je rasprava, usvojeni zaključci i dane smjernice radnim timovima i povjerenstvima za nastavak aktivnosti u pokrenutim projektima, s jasno naznačenim rokovima završetka.

Britanski veleposlanik u Dočasničkoj školi

U sklopu bilateralne suradnje s oružanim snagama Velike Britanije u vojarni "Dr. Ante Starčević" u Jastrebarskom Dočasnička škola drugi put provodi tečaj obuke obučavatelja britanskog tima za savjetovanje i treniranje.

Tim se sastoji od jednog časnika i tri dočasnika, a vođa tima je bojnik Schott Howe, član kraljevskih marinaca Velike Britanije. Tečaj traje četiri tjedna, s 23 polaznika i tri instruktora polaznika iz svih postrojbi HKoV-a, a sastoji se od teoretske izobrazbe i terenskih vježbi koje uključuju naoružanje, topografiju, borbene simulacije i zapovjedne zadatke. Svrha tečaja je upoznavanje sa standardima OS-a

Velike Britanije i NATO-a.

U ožujku je tečaj posjetilo visoko britansko izaslanstvo u kojem su bili veleposlanik Velike Britanije u RH Sir John Ramsden, vojni ataše VB u RH pukovnik Mark Wentworth, zapovjednik BMATT-a u Češkoj brigadir Hugh Purcell te njegov prvi dočasnik stožerni narednik Dave Garside. U ime zapovjedništva HKoV-a bili su načelnik odjela za obrambeno planiranje i međunarodnu vojnu suradnju brigadir Neven Cugelj, prvi dočasnik HKoV-a stožerni narednik Dominik Ban, a iz ZIO-a načelnik stožera i zamjenik zapovjednika brigadir Ivan Zelić. Gostima je dobrodošlicu pože-

lio bojnik Ivan Magić, zapovjednik Dočasničke škole. Nakon uvodnog razgovora i obilaska vojarne, gosti su nazočili provedbi vježbe BMATT tečaja na poligonu DŠ-a.

OJI

Izložba o vojnostručnoj literaturi

Vojnostručna literatura kojom se koristimo u obuci i školovanju prikazana je na izložbi u prostorima Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku "Petar Zrinski" 29. i 30. ožujka.

Na izložbi u organizaciji Uprave J-7 sudjelovale su grane i zapovjedništva OS-a kao i pristožerne postrojbe GSOS-a RH. Drugog dana izložbe organiziran je i okrugli stol na

kojem su uz izaslanika načelnika GS-a general bojnika Viktora Koprivnjaka i domaćina, zapovjednika ZZIO-a general bojnika Mirka Šundova i načelnika Uprave J-7 brigadnog generala Drage Matanovića sudjelovali zapovjednici ili zamjenici zapovjednika grana te čelni ljudi s područja obuke i školovanja te izdavaštva u OSRH. Na okruglom stolu su sagledani dosezi vojnog izdavaštva te njegova povezanost s procesom školstva i obuke.

Zaključeno je kako je vojnoizdavačka djelatnost jedan od ključnih „alata“ uspješnog procesa usvajanja znanja. Iz objektivnih razloga, poput teškoća u djelovanju u procesu preustroja ili limitiranih tehničkih mogućnosti, broj izdanja je u posljednjim godinama bilježio određeni pad.

D.J.

MORH u polufinalu

Košarkaši MORH-a su u skladu s vlastitim najavama svoj "pohod" u doigravanju ovosezonske lige "REKLA" počeli u stilu pravih favorita.

U osmini finala sad već potpuno posloženi ekipi rutinski je svladala Caffe Mrav sa 85-75, u utakmici u kojoj 10-ak koševa razlike u korist Morhovaca nije uopće dolazio u pitanje. No, prava potvrda vrijednosti došla je u četvrtfinalu: zbog furioznog šuterskog iz-

danja (10 trica, pet igrača s dvoznamenkastim brojem koševa), MORH je u svojoj četvrtoj pobjedi zaredom pregazio i te kako jake Max Bearse rezultatom 109-82.

Ove dvije pobjede izvrsna su najava polufinalnog ogleda u kojem na ogled "goropadnim" Morhovcima izlazi momčad Konzuma. U dvorani OŠ "Dugave", 9. travnja u 14 sati odigrat će se utakmica koja se najavljuje kao "finale

prije finala". MORH je potvrdio svoju snagu, a aduti jakih "Trgovaca" su mlađost i brzina. Zanimljivo da sva četiri polufinalista (preostala dva su T-com i Agit) dolaze iz iste eliminacijske skupine prvog dijela natjecanja. Dakle, tadašnji omjer MORH-a 6:4 dobar je pokazatelj pred polufinalu, baš kao i ishod posljednje utakmice protiv Konzuma (pobjeda MORH-a 89:86).

D. V.

Izložba u Galeriji "Zvonimir"

U prigodi Uskrsnih blagdana, a u sklopu programa Pasionske baštine, 8. travnja u 12 sati bit će otvorena izložba skulptura i reljefa akademskog kipara Nikole Vučkovića, profesora na Likovnoj akademiji u Širokom Brijegu. Izložba pod nazivom Pasionski motivi bit će otvorena za građanstvo do 22. travnja u radno vrijeme Galerije "Zvonimir": pon-pet od 11,00 do 18,00 sati, subotom od 10,00 do 12,00 sati, nedjeljom i blagdanom zatvoreno. Ulaz sloboden.

BAE Systems razvija borbene robote

TVRTKA BAE Systems sklopila je s Američkom kopnenom vojskom (US Army) ugovor vrijedan 122 milijuna USD za razvoj dva borbena robotizirana vozila ARV. Borbena robotizirana vozila ARV razvijaju se u sklopu programa FCS (Future Combat Systems), koji bi američkoj vojski trebao osigurati buduću generaciju lako i srednjih vozila prilagođenih djelovanju na umreženom bojištu.

Novosklopljeni ugovor je nastavak već postojećeg ugovora iz 2003. prema kojem tvrtka BAE Systems treba razviti dvije inačice ARV-a. Tako je ukupna vrijednost ugovora za razvoj robotiziranog ARV-a dosegнуla nešto više od 310 milijuna USD. Cilj je razviti operativno robotizirano borbeno vozilo koje će prvo uočiti protivnika i prije njega početi

borbeno djelovati. Drugi je cilj programa smanjiti opasnost za vojnike, jer bi najrizičnije zadaće kao što su izviđanje i napad na dobro branjena područja izvodila robotizirana vozila bez posade.

Prema sadašnjim planovima BAE Systems bi prvi prototip trebao dovršiti 2010., a prvi bi primjerici u operativne postrojbe trebali biti dostavljeni najkasnije 2014.

ARV je poluautonomno vozilo, najveće robotizirano vozilo u sklopu programa FCS, i trebalo bi se rasporediti na razinu vodova i satnija. Prema sadašnjim procjenama, vozilo će biti dimenzija malo većeg automobila. Cilj je napraviti vozilo koje je lagano prevesti u borbenu zonu avionima C-130 i helikopterima CH-47.

Planirane su dvije inačice ARV-a.

Lockheed Martin

Jedna je izvidničko vozilo opremljeno i topom za samoobranu. Druga je inačica borbena i bit će opremljena raznim projektilima, topom i strojnicom. Tako će ARV moći obavljati razne zadaće kao što su izviđanje, nadzor, označavanje te napad na ciljeve.

M. PETROVIĆ

USAF-u isporučen prvi CV-22 Osprey

KRAJEM ožujka američkom ratnom zrakoplovstvu isporučen je prvi CV-22 Osprey, čime je službeno okrenuta nova stranica u povijesti američkog ratnog zrakoplovstva. Time je službeno počela operativna uporaba prvog tiltrotorskog zrakoplova u floti USAF-a, koji će uvelike utjecati na stvaranje nove doktrine borbenog djelovanja, odnosno izvršenja raznih zadaća. Sam čin primopredaje obavljen je preletom Ospreya iz razvojno-testnog središta u zrakoplovnoj bazi Edwards do zrakoplovne baze Kirtland, gdje je smješten 58. zrakoplovni puk za specijalne operacije. Letjelicom je upravljao zapovjednik AFSOC-a

(Air Force Special Operations Command) general Michael W. Wooley. Prvi američki operater Osprey, 58. zrakoplovni puk za specijalne operacije bit će ujedno i obučno

središte za pilotski i zrakoplovno-tehnički sastav.

Za razliku od „marinskog“ MV-22 Ospreya, tiltrotorska letjelica CV-22 je inačica namijenjena ponajviše za specijalne operacije američkih postrojbi za specijalna djelovanja, te je opremljena naprednjom i bogatijom opremom. Ono što u USAF-u s velikim nestrpljenjem očekuju jedinstvene su letne odlike Ospreya, da može polijetati i slijetati u režimu i aviona i helikoptera (poput primjerice transportnog helikoptera MH-53J/M Pave Low), odnosno da može letjeti brzini

nama transportnih turboelisnih aviona, kao što je to na primjer C-130 Hercules. Uz to, CV-22 Osprey krase i veliki dolet, nosivost, te velika prilagodljivost različitim tipovima misija, odnosno transporta.

Do kraja lipnja ove godine 58. zrakoplovni puk za specijalne operacije trebao bi zaprimiti još četiri Ospreya, a do početka iduće godine to bi trebala biti prva operativna postrojba USAF-a na zrakoplovima CV-22 Osprey, a do 2017. trebalo bi biti isporučeno 50 Ospreya koji bi bili rabljeni za potrebe AFSOC-a.

I. SKENDEROVIC

Stryker s minobacačem

OBITELJ oklopnih vozila Stryker i dalje se širi. Tako su pripadnici američke kopnene vojske u drugoj polovici prošle godine počeli vježbati s novom inačicom vozila Stryker, oznake Mortar Carrier Version B (MCV-B). Riječ je o najnovijoj inačici Strykera koja je ušla u operativnu uporabu.

MCV-B je ustvari Stryker opremljen minobacačem kalibra 120 mm postavljenim u stražnji dio vozila. Ideja u razvoju te inačice bila je omogućiti minobacačkim postrojbašima brže djelovanje i pružanje preciznije paljbene potpore. Minobacač je postavljen izravno na vozilo i s njega paljbeno djeluje tako da se bitno skraćuje vrijeme za pripremu paljbenog djelovanja i napuštanje položaja nakon obavljene zadaće. Probe su pokazale kako se potrebno vrijeme operativnog djelovanja skraćuje na pola.

Inačica B je nasljednik inačice A

kod koje se minobacač za paljbeno djelovanje morao istovariti s vozila i nakon paljbenog djelovanja utovariti natrag što je od uzimalo dosta vremena. Kod B inačice minobacač je cijelo vrijeme u vozilu, a za paljbeno djelovanje samo treba otvoriti velike krovne poklopce. Postavljen je i napred-

ni sustav za upravljanje paljbom koji omogućava preciznije ciljanje. Posada Strykera MCV-B sastoji se od pet vojnika.

Uz temeljno oružje, minobacač kalibra 120 mm, svako vozilo nosi i pomoćno oružje koje može biti minobacač kalibra 81 ili 60 mm. Tako se posadi pruža mogućnost maksimalne prilagodbe trenutačnoj taktičkoj situaciji i uporaba oružja koje je u

određenom trenutku najpogodnije.

Vojnici su tijekom terenskih ispitivanja i početne obuke predlagali neke manje izmjene na dizajnu, ali ukupno uvezvi izrazili su zadovoljstvo novim vozilom. Osobito im se sviđa jednostavno održavanje i uporaba, te što je oružje cijelo vrijeme u vozilu pa to bitno olakšava operativnu uporabu.

M. PETROVIĆ

Kina razvija "nevidljivi" lovac

DUGOGODIŠNJA nagađanja o kineskom programu razvoja lovačkog aviona pete generacije, koji će biti pandan američkom F-22 Raptoru, konačno su potvrđena. Na dostupnoj fotografiji vidi se veliki dvomotorni lovački avion kojem je trup oblikovan tako da pruža minimalni radarski odraz. Iako se čini da je riječ o prototipu, zapravo se radi o maketu u prirodnoj veličini (*mock-up*), što ne znači da jedan ili više

prototipova već ne leti daleko od očiju javnosti.

Dosadašnje su informacije zapadnih obavještajnih agencija tvrdile da Kina paralelno razvija dva lovačka aviona pete generacije. Jedan projekt, označen kao J-13, razvija tvrtka

Shenyang Airplane Corporation (SAC), koja proizvodi lovačke avione J-8 i J-11 (Su-27SK). SAC-ov prijedlog je više nalik američkom Raptoru. Drugi lovac, označen kao J-12, razvija tvrtka Chengdu Airplane Corporation (CAC), koja inače proizvodi i kineski lovac J-10. Fotografija pokazuje CAC-ov avion koji je jako sličan MiG-ovom projektu 1-44, s tom razlikom što je kod kineskog aviona naglašenija *stealth* konstruk-

cija. Iznenađenje je i što je navodna oznaka aviona J-14, što bi moglo značiti da su projekti J-12 i J-13 u međuvremenu odbačeni.

Iako objavljena fotografija ne omogućava precizne izmjere, procjene govore da se radi o avionu dugačkom oko 20 metara i rasponu krila većem od 15 metara. Maksimalna poletna masa veća je od 30 tona. Velike izbočine na stražnjem dijelu trupa sugeriraju ugradnju velikih i snažnih turboventilacijskih motora maksimalne snage oko 180 kN. Ta bi snaga bila dovoljna za maksimalnu brzinu veću od 2,30 Macha i brzinu krstarenja bez uporabe naknadnog sagorijevanja od oko 1700 km/h.

Kako kineska zrakoplovna industrija još uvijek nije dovoljno razvijena da samostalno razvije tako složen projekt, očito je da ima snažnu rusku pomoć.

T. JANJIĆ

Sigurni mobitel

AMERIČKA tvrtka General Dynamics C4 Systems sklopila je ugovor s američkom Agencijom za nacionalnu sigurnost NSA o razvoju sigurnog mobilnog telefona.

Taj će sigurni mobilni telefonski uređaj omogućiti sigurnu glasovnu i podatkovnu komunikaciju, e-mail te pristup internetu. Razvija se u sklopu SME (Secure Mobile Environment - sigurno mo-

bilno okruženje) programa. Cilj je programa SME razviti jedan komunikacijski uređaj za potrebe sigurnog komuniciranja raznih državnih agencija. Treba omogućiti i bežični pristup vladinom SIPRNet sustavu koji omogućava sigurno pregledavanje interneta i razmjenu poruka.

Taj bi uređaj trebao rabiti postojeće komercijalne bežične mreže, a zahvaljujući modularnoj arhitekturi trebao bi se konektirati na razne bežične protokole kao što su GSMC i CDMA.

Navodi se kako je novi sigurni mobitel ključna nova tehnologija

koja će omogućiti sigurno komuniciranje na bojištu budućnosti. Trebao bi raznim državnim agencijama (vojsci, policiji, obavještajnim službama i slično) omogućiti sigurno umrežavanje u globalnu informatičku mrežu.

Uredaj će podržavati američke komunikacijske sigurnosne standarde za potrebe domovinske sigurnosti. Bit će i skalabilan kako bi mogao udovoljiti koalicijskim komunikacijskim zahtjevima. Očekuje se kako će uređaj biti dostupan krajem 2007.

M. PETROVIĆ

Prva MEKO korveta ušla u službu

PRVA MEKO A-200 korveta, SAS Amatola, izgrađena u dvama njemačkim brodogradilištima, ušla je u operativnu službu južnoafričke mornarice tijekom službene ceremonije održane 16. veljače ove godine. Posebno oblikovanje brodskog trupa i nadgrađa dovelo je do smanjenja radarskog odraza te posjeduje novu konfiguraciju sustava propulzije, nazvanog CODAG-WARP (Combined Diesel And Gas - Water jet And Refined Propeller).

SAS Amatola je prva od četiri korvete u klasi izgrađena na navozima brodograđevne grupacije Thyssen Krupp Marine Systems u Hamburgu (u brodogradilištu Blohm+Voss) i u Kielu (brodogradilište HDW -

Howaldtswerke Deutsche Werft) za potrebe ratne mornarice Južnoafričke Republike.

Tijekom rujna 2003. godine SAS Amatola zaplovila je prema Južnoafričkoj Republici, gdje je obavljeno opremanje oružanim i elektroničkim sustavima. Nakon prve korvete, slijedile su primopredaje druge, SAS Isandlwana u prosincu 2003., zatim treće, SAS

Spioenkop u ožujku 2004. te posljednje korvete u klasi, SAS Mendi u lipnju 2004. godine. Sve korvete opremit će u pomorskoj bazi Simonstownu konzorcij koji se sastoji od tvrtki Thales Navale France i African Defence System.

Uz vodomlazne propulzore MEKO A-200 korvete posjeduju po dva vijka promjenjivog uspona poboljšanih karakteristika. Korvete imaju bitno smanjenu toplinsku značajku na način da je vertikalni dimnjak zamijenjen s horizontalnim ispuhvodnim sustavom kroz koji prolaze već ohlađeni ispušni plinovi a nalazi se tik iznad vodne linije na krmenom zrcalu.

M. PTIĆ GRŽELJ

Mistral zaplovio prema Toulonu

NAKON ispitivanja i klasifikacije helikopterske platforme i propulziskog sustava, Mistral, prvi od dva broda za prijevoz pomorskodesantnih snaga francuske ratne mornarice napustio je 7. veljače DCN-ovo brodogradilište Brest u Brittanyju i zaplovio je put Toulona. U Toulonu brodski borbeni sustavi bit će povrgnuti dalnjim ispitivanjima za potrebe francuske Agencije za vojnu nabavu (DGA) prije same primopredaje ratnoj mornarici.

Brodograđevna tvrtka DCN, u potpunosti je preuzeila odgovornost za izradu samog projekta te izgradnju obaju brodova, Mistral i Tonnerre, kao primarni ugovaratelj Agencije za vojnu nabavu.

Klasa brodova Mistral, duljine 199 m ima maksimalnu istisninu od

21 000 tona, najveću brzinu 19 čvora te dovoljnu autonomiju kako bi obavljao svoju službu u bilo kojem dijelu svijeta. Projektna nosivost uključuje prijevoz 450 marinaca, 16 teških helikoptera, dvije lebdjelice, četiri manja LCM desantna broda ili jedne trećine mehanizirane regimente upotpunjene oklopnim vozilima.

Pogon broda osiguravaju električni motori uz azimutne propulzore a

zbog mnogo većeg stupnja automatizacije novi će brodovi imati samo 160 članova posade. Brod također ima mogućnost prenamjene u prostranu brod - bolnicu ili se može upotrijebiti pri humanitarnim evakacijskim operacijama. Komunikacijski sustav visokih mogućnosti Mistralu osigurava ulogu glavnog zaposjednog broda u mornaričkim zadaćama.

M. PTIĆ GRŽELJ

Zaživio SALIS program

NA PRIGODNOJ svečanoj ceremoniji koja je upriličena 23. ožujka u njemačkom Leipzigu, pred brojnim uzvanicima službeno je obilježeno pokretanje multinacionalnog programa SALIS (Strategic Airlift Interim Solution). Domaćin ceremonije bio je njemački ministar obrane Franz Josef Jung, s obzirom na to da je Njemačka i bila glavni inicijator pokretanja SALIS programa. Na temelju brojnih ugovora koji su potpisani unutar SALIS programa, ruski i ukrajinski transportni avioni Antonov An-124-100 (koji mogu ponijeti do 120 tona „korisnog“ tereta) bit će angažirani kao privremeno rješenje u svrhu zadovoljenja europ-

skih i NATO potreba za strateškim zrakoplovnim kapacitetima, koji bi na određeni način trebali biti trajno riješeni nakon uvođenja u operativnu uporabu trasportnih aviona Airbus A400M, što se očekuje 2010. godine. Uz zadovoljenje potreba koje zemlje potpisnice imaju unutar NATO saveza, drugi veliki povod pokretanju SALIS programa je omogućavanje brze reakcije na razne humanitarne krize i katastrofe, poput primjerice prošlogodišnjeg potresa u Pakistanu.

Ugovore za pristupanje SALIS programu do 23. siječnja ove godine potpisalo je 15 zemalja članica NATO saveza s jedne strane, te tvrtka

Ruslan SALIS GmbH s druge strane, koja je inače podružnica tvrtke Volga Dnepr, koja svoje sjedište ima u njemačkom Liepzigu. Ugovore su potpisale Kanada, Češka, Njemačka, Danska, Finska, Francuska, Mađarska, Luksemburg, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugal, Slovačka, Slovenija i Ujedinjeno Kraljevstvo, dok je na sam dan svečane ceremonije krajem ožujka SALIS programu pristupila i Švedska.

SALIS programom upravlja NATO-ova Agencija za održavanja i nabavu. Ona je u tu svrhu ustrojila SALIS koordinacijsko središte u nizozemskom Eindhovenu. Program bi inicijalno trebao trajati tri godine, a potom bi se prema potrebama produljavao. Na temelju ugovornih obveza ruska i ukrajinska strana tijekom veljače kao „full - time charter“ na trajno raspolažanje i u punu pripravnost stavile su dva transportna aviona An-124-100, dok su ostala četiri aviona dužna osigurati za šest do devet dana.

I. SKENDEROVIC

NATO

Svrha i zadaće Saveza

Saveznički strategijski koncept iz 1999. opisuje sigurnosne rizike za NATO kao "mnogostrane i teško predvidljive". Prihvaćajući nove sigurnosne izazove u SC 99 zaključuje se kako se strategijsko okruženje neprestano mijenja u načelno pozitivnom smjeru za Savez i da Savez, uz druge organizacije, ima odlučujuću ulogu u izgradnji euroatlantske sigurnosti, osobito od kraja hladnog rata

Priredio Dražen JONJIĆ

Od kada je opasnost od općeg rata u Evropi prividno nestala, zemlje saveznice i ostale zemlje euroatlantske regije suočavaju se s drukčijim vrstama ugroza i nestabilnosti, kao što su etnički sukobi, kršenja ljudskih prava, politička nestabilnost. Naravno, tu su i prijetnje širenja nuklearnog, biološkog i kemiskog oružja u raznim oblicima. Sve to je ozbiljna prijetnja i zahtjeva osobitu pozornost, poglavito ako se ima na umu i dostupnost sofistciranih tehnologija potencijalnim napadačima. SC 99 je u napadu na SAD pokazao kako se sigurnosne ugroze šire i uključuju terorizam, sabotaže, organizirani kriminal i napade na ključne resurse. Uvaža-

vajući takve činjenice, Savez će sigurno temeljno preispitati temeljne sigurnosne zadaće.

Ovo je popis pet temeljnih sigurnosnih zadaća NATO-a zadanih Strategijskim konceptom 99: sigurnost, konzultacije, odvraćanje i obrana, upravljanje krizama i partnerstvo. Promatrani istodobno, tih pet temeljnih zadaća omogućuju NATO-u ostvarivanje temeljnih i trajnih ciljeva.

Prve tri: sigurnost, konzultacije, odvraćanje i obrana istovjetne su konceptu iz 91.

Upravljanje krizama i partnerstvo nove su zadaće u Konceptu 99. One su ugrađene posebice zato da bi se osnažila sigurnost i stabilnost euro-

atlantskog područja.

Znakovito je kako je zadaća iz SC 1991 "Očuvanje strategijske ravnoteže u Evropi" brisana. Ona se nije mogla održati jer su odnosi između NATO-a i bivšeg Sovjetskog Saveza nadišli snažne bipolarne relacije.

Prva temeljna sigurnosna zadaća je "sigurnost", a kao što se može primijetiti, demokratski procesi su temelj NATO-ovog poimanja sigurnosti. U svojem budućem djelovanju Savez će nastaviti uvažavati legitimne sigurnosne interese drugih zemalja poglavito tražeći načine mirnog rješavanja kriza. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Strateška važnost zaliha pitke vode

Zaštita okoliša i opskrba pitkom vodom postaju glavni problem i izazov održivog razvoja naše civilizacije. Pitka voda postaje glavni resurs u XXI. stoljeću. Zbog porasta broja ljudi na Zemlji, ali i povećane potrebe za vodom koje su posljedica porasta životnog standarda, promjena životnih navika i povećanja industrijske i poljoprivredne proizvodnje.

Problem su veliki gradovi čije stanovništvo troši velike količine pitke

vode, a istodobno gradovi su mjesta koja zagađuju i ugrožavaju zalihe pitke vode u podzemlju. Također, veliki problem naše civilizacije je poljoprivredna proizvodnja koja se koristi pesticidima i drugim kemijskim sredstvima i time zagađuje pitku vodu te industrijska proizvodnja koja troši pitku vodu, a u okoliš vraća zagađenu otpadnu vodu i na taj način ugrožava preostale zalihe čiste pitke vode. Treba razlikovati pitku vodu od tehnološke vode u industriji i

Zaštita okoliša i opskrba pitkom vodom postaju glavni problem i izazov održivog razvoja naše civilizacije. Pitka voda postaje glavni resurs u XXI. stoljeću

Napisao i snimio
Marko ZEČEVIĆ

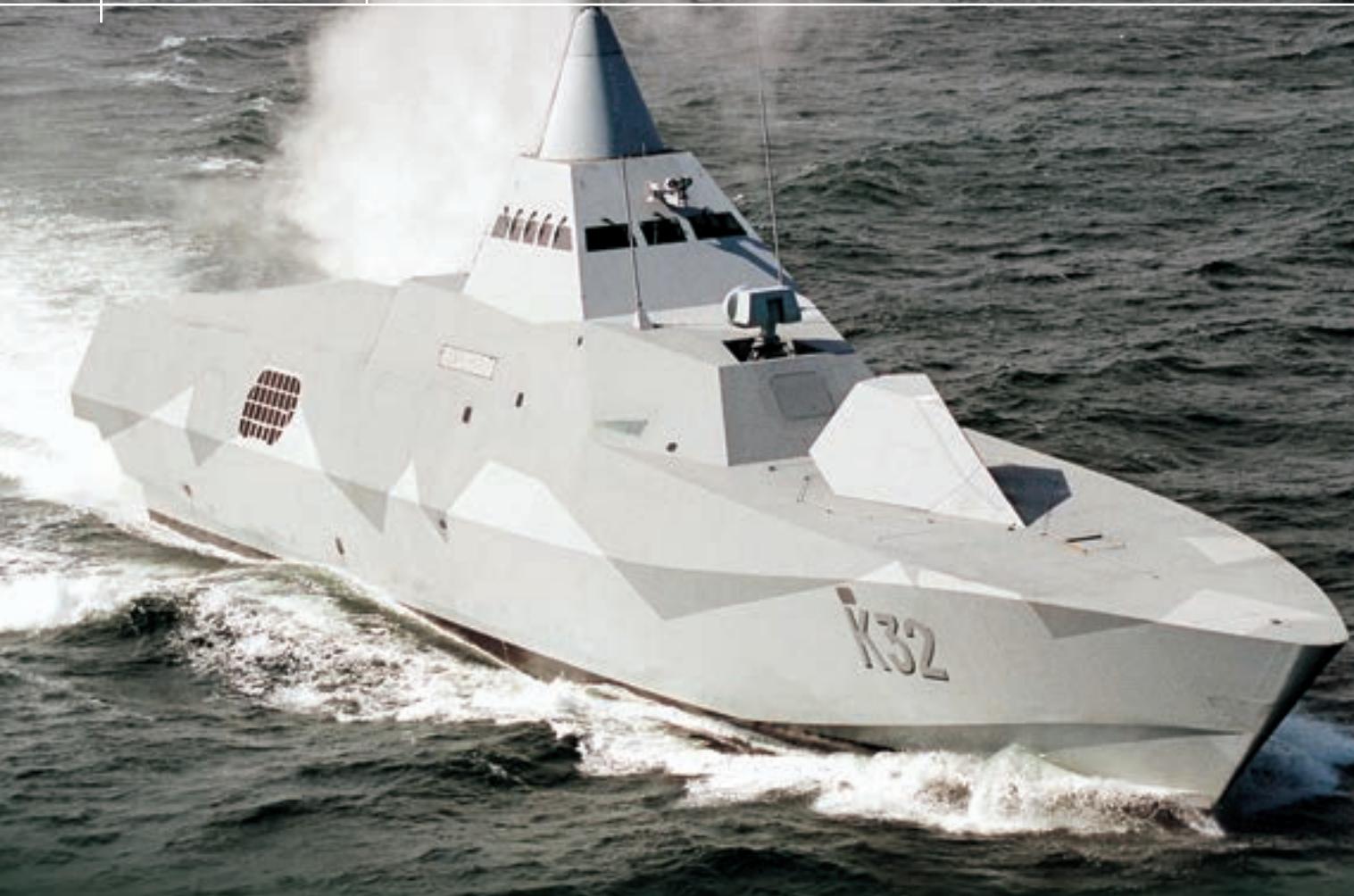
poljoprivredi. Voda za piće mora zadovoljiti strože kemijske i bakteriološke standarde. Zato se u razvijenim i ekološki osviještenim društвima za pranje javnih površina koriste tehnološkom vodom, jer bi uporaba pitke vode za tu namјenu bila krajnje neracionalna.

Ljudski organizam dnevno treba nekoliko litara pitke vode, ovisno o godišnjem dobu i klimi u kojoj se osoba nalazi, no kad se uzme u obzir ukupna potrošnja vode po stanovniku, ona je u Europi između 250 i 350 litara po danu.

Paralelno sa smanjenjem količina pitke vode na Zemlji i povećanjem broja stanovnika na našem planetu ide i proces desertifikacije, odnosno proces proširenja i

formiranja pustinja kao posljedica loše uporabe zemljišta i/ili promjene klime. Taj je proces posebno vidljiv u nekim područjima sjeverne Afrike i Azije. Države poput Turske, Izraela, Kine imaju već sada velike probleme s opskrbom pitkom vodom, a procjenjuje se da bi takav problem mogao imati veliki broj država na Zemlji do 2025. godine. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Brodska "nevidljivost" u teoriji i praksi

Trenutačno se projektiranjem i gradnjom "nevidljivih" ratnih brodova bave sve velike ratne mornarice

Pripremio Tomislav JANJIĆ

Vjerovatno više nego bilo koji drugi način ratovanja, ratovanje na moru obuhvaća najširi raspon uporabe tehnologija niske zamjetljivosti. Morska su prostranstva nepregledna, a brodovi, ma kako veliki bili, u usporedbi s njima tako mali. Zbog toga je od samih početaka ratovanja na moru glavna zadaća bila pronaći neprijatelja prije nego što on pronađe vas. To je jedan od glavnih razloga zbog čega se toliko povijesnih bitaka na moru dogodilo u neposrednoj blizini obale, jer su samo tako zapovjednici mogli biti sigurni da će pronaći neprijatelja. Tek će II. svjetski rat i njemačka taktika "vučjih čopora" pomaknuti pomorsko ratovanje na

prostranstva Atlantskog oceana.

Danas je ratovanje na moru, zahvaljujući najmodernijim elektro- optičkim motrilačkim sustavima, moguće i na goleminim oceanima kao što je Pacific. Najsuvremeniji radari i elektrooptički sustavi postavljeni na brodove, letjelice, pa čak i na satelite, danas bez problema otkrivaju brodove na velikim udaljenostima, bez obzira na njihovu veličinu. U skladu s napretkom mogućnosti otkrivanja brodova na velikim udaljenostima, razvijena su i protubrodска oružja (prije svega protubrodski vodeni projektili), koja na temelju prikupljenih podataka mogu pogoditi svoje ciljeve na vrlo velikim udaljenostima.

Zbog toga je niska zamjetljivost ratnih brodova tako važna jer pruža mogućnost da otkrijete i napadnete neprijatelja i prije nego što je on uspio otkriti vas. U zadnja dva desetljeća tehnologija niske zamjetljivosti prvo je uporabljena na jurišnicima i bombarderima, ali se vrlo brzo proširila i na ratne brodove, da bi se danas čak i projektili zrak-zemlja i zemlja-zemlja izradivali tako da budu "nevidljivi". U aviona i projektila naglasak je bio na smanjenju radarskog odraza i na infracrvenom potpisu, dok je kod ratnih brodova to još šire. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr*

Razvoj podmorničarstva do konca Prvog svjetskog rata

Najstariji zapisi na temu zaranjanja pod vodu pronađeni su u delti rijeke Nila, na području na kojem se prostirala drevna egipatska država. Na zidnim slikama sačuvanim iz tog doba prikazani su lovci pataka koji hodaju po riječnome dnu

Igor SPICIJARIĆ

Početak podmorničarskog doba

Početak sage o razvoju podmorničarstva mnogi povezuju s knjigom francuskog romanovačnika Julusa Verne 20 000 lega pod morem u kojoj je autor opisao avanturne, naravno izmišljene, daleko od zapadnih obala Irske, na oceanskim prostranstvima gdje su mnogobrojni brodovi, posebice britanski, bili napadnuti i potopljeni od nekog nepoznatog i misterioznog podvodnog sredstva. Vjerojatno najpoznatije književno djelo s tematikom znanstvene fantastike XIX. stoljeća upoznalo nas je s legendarnim kapetanom Nemom i njegovom podmornicom Nautilus.

Povjesne činjenice ipak govore nešto drugo. Roman Julusa Verne-a publiciran je 1870. godine i za mnogobrojne brodograđevne stručnjake

toga doba nije bio nikakvo iznenadnje. Naime, inženjeri tog doba imali su tada već dosta jasne vizije, stavove ali i iskustva koja su se odnosila na razvoj i konstrukciju novog podvodnog oružja. Ti pioniri u razvoju jednog od najvažnijih oružanih sustava XX. i XXI. stoljeća već su do tada postigli mnogobrojne uspjehe u konstrukciji i primjeni podmornica. Oni su, naravno, bili mnogo manje spektakularni od tehničkih mogućnosti koje je opisivao francuski romanopisac. Julusu Verne-u se svakako mora priznati da je bio vrlo dobro informiran, da je pratilo znanstvene dosege i tehničke inovacije svoga doba, a njegov spisateljski genij i mašta stvorili su jedno od najpoznatijih književnih djela u ljudskoj povijesti. Iako su mnogi detalji njegovog djela odavno realnost, pojedini aspekti priče o njegovom Nautilusu još su i danas u sferi fantastičnog. Vrijeme će pokazati koliko je Julius Verne bio vizionar ispred svoga vremena ili samo dobar poznavatelj

i kombinator povijesnih činjenica i tadašnjih tehničkih mogućnosti.

Prvi početci

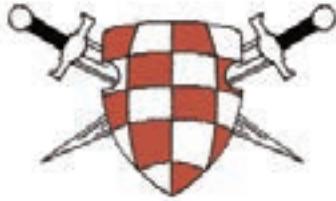
Vezan okrutnom silom gravitacije čovjek je oduvijek težio prema moru i njegovim dubinama. Kada je prvi put čovjek pokušao zaroniti ispod morske površine uz pomoć nekog pomagala, vrlo je teško ustaviti. Najstariji zapisi na temu zaranjanja pod vodu pronađeni su u delti rijeke Nila, na području na kojem se prostirala drevna egipatska država. Na zidnim slikama sačuvanim iz tog doba prikazani su lovci pataka koji hodaju po riječnome dnu. U jednoj ruci drže koplje na kojem je naboden ulov (ptice i ribe), a drugom pridržavaju šuplju trsku koju su isturili na površinu i koja im služi kao disalica.

Stari Grci su ostavili zapise u kojima se spominje da su njihovi ratnici - ronioci „očistili“ podvodne prepreke na ulazu u gradsku luku Siracuse na otoku Siciliji za vrijeme grčke opsade toga grada. ■

Rekonstrukcija Drebbelove podmornice

U Napoleonovim postrojbama

“Ja nikada nisam imao hrabrijih vojnika”

Ostalo je zabilježeno kako se Napoleon, koji je i inače imena mnogih svojih običnih vojnika znao napamet, zahvalio našim krajšnicima...

Jurica MILETIĆ

Hrvati i Napoleon

Jedna od posljedica velike francuske revolucije bili su i tzv. Napoleonovi ratovi kojih nije ostala poštedena ni Hrvatska. Upravo je za njihova trajanja godine 1797. nepovratno nestala Venecijanska republika. Venecijanski posjedi na istočnoj Jadranskoj obali došli su pod vlast Austrije i tako su se pod istom vlašću našle i Hrvatska i Slavonija i Dalmacija. No, početkom XIX. stoljeća Austrijancima su mnoga područja preoteli Francuzi. Njihova tvorevina pod nazivom Ilirske provincije održala se sve do 1813. Godine 1806. Napoleonova je vojska ušla u Dubrovnik zaštitići ga od pljačkaških pohoda Rusa i Crnogoraca, a dvije godine kasnije Dubrovačka Republika prestala je postojati. Sva je prilika da se od malenih zemalja unatoč napoleonskim osvajanjima održati uspio tek sićušni San Marino. Padom Napoleona svi su ti krajevi, zajedno s Bokom kotorskom ušli u sastav Austrije, pa su se tako gotovo sve hrvatske zemlje našle pod habsburškom krunom.

U svibnju 1809. hrvatski su se graničari borili i pod nadvojvodom Johannom, i u bitkama kod Asperna i Wagrama pod hrvatskim generalom Filipom barunom Vukasovićem. Nažalost, hrvatski ban i vojni zapovjednik, general i grof Gyulay i general Knežević, zapovjednik u Karlovcu, nisu iskoristili svoje velike uspjehe protiv Marmonta u Lici, i on im je pobjegao na sjever.

Maršal August Louis Viesse de Marmont koji je bio imenovan glavnim guvernerom Ilirije rodio se 1774. i tu je visoku čast stekao kao tridesetpetogodišnjak. Još kao šesnaestogodišnjak u jednoj je francuskoj pješačkoj pukovniji imao čin pukovnika, a kasnije je prešao u topništvo. Generala Napolena Bona-

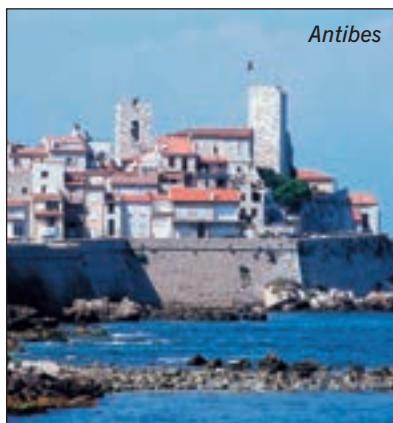
partu upoznao je kod Toulona gdje je postao njegov pobočnik. Ubrzo je bio imenovan glavnim nadzornikom topništva, a s činom general pukovnika predvodio je francuske postrojbe u pohodu na Albaniju, dok je Dalmaciju zaposjeo 1805. Njegovom je zaslugom lička pukovnija zajedno s otočačkom bila preustrojena u prvu francusku graničnu pukovniju. Njegova druga pukovnija sjedinila je ogulinsku i slunjsku, a obje su banske pukovnije postale njegovom trećom. Nazvao ih je Regiments de Chasseur d'Illyrie, odnosno, Regimentom ilirskih lovaca. Ubrzo su te postrojbe bile zvane jednostavno regiments croate. Osim njih, Marmont je ustrojio i jedan zbor, 7 satnija sergeanta i jednu hussarsku pukovniju. Svojski se trudio

da u Ilirskim provincijama uspostavi red i mir, osobito se brinuo za šume, a u Karlovcu je otvorio vojnu školu. Pobrinuo se da dvjestotinjak hrvatskih mladića - sinova hrvatskih časnika i dočasnika, pošalje u francuske vojne škole. Pet godina nakon što je zauzeo Dalmaciju, s odredom od tisuću Ličana iznenada je napao Bosnu kako bi kaznio Turke, a odmah potom se pobrinuo za ustrojstvo šest hrvatskih pukovnija, regiments de chasseurs d'Illyrie. Njihovi su pripadnici nosili posebno skrojene odore plave boje, upotpunjene bijelim prslucima, a na glavama visoke čako kape sa sjajnim pučetima - nalik onima što su nosili pripadnici francuskog pješaštva.

Kad je Napoleon godine 1812. krenuo u pohod na Rusiju, među postrojbuma su bile i spomenute 1. i 3. pukovnija. Pod zapovjedništvom tadašnjeg francuskog pukovnika Šljivarića de Heldenburga, a u sklopu vojske generala Oudinota, imale su zadatku štititi Napoleonov prije-

Maršal Marmont ustrojio je hrvatske postrojbe

Otmjeni grad

Posljednje počivalište podmaršala Šljivarića jedno je od najotmjenijih i najskupljih mesta francuske Azurne obale. Dugo vremena Antibes je bio jedini veći grad između Marseiila i Italije. Danas se dići tek ostacima svoje tvrđave, uskim ulicama i glazbenim priredbama. Za razliku od Juan les Pinsa s kojim je spojen, a koji je prepun kockarnica i pomodnih noćnih klubova, dok je noćna kupovina prije pravilo, negoli iznimka. Oba su gradića dio prelijepo uređenog poluotoka Cap u d'Antibes, doslovce pretvorena u park u kojem se nižu vile i dvorci glumaca, milijunaša i pripadnika jet-seta. Na samom rtu je hotel Eden Roc - po mišljenju mnogih - najljepši hotel na svijetu. Tradicionalni francuski zalogaji croque-monsieur ili Quiche Lorraine neprjeporno su izvrsni. Ali, kud i kamo su jeftiniji (premda ne i jeftini) u bilo kojem obližnjem bistrou. Ti, tipično francuski zapečeni „sendviči“, izvrsni su uz pratnju gustog i tamnog piva Pelforth. Usput možete i priupitati konobara zna li možda gdje je grob podmaršala Šljivarića. Neće znati, ali zato će vam vrlo uslužno objasniti kako da dođete do vile Michaela Douglasa.

laz i uzmak preko Berezine. Ostalo je zabilježeno kako se Napoleon, koji je i inače imena mnogih svojih običnih vojnika znao napamet, zahvalio našim krajišnicima: „Hrvati, jučer sam se osobno uvjerio u vašu hrabrost. Stekli ste slavu i neumrli čast!“ Marmont u svojim Uspomenama spominje kako je Napoleon za Hrvate ustvrdio: „Ja nisam nikada imao hrabrijih i boljih vojnika.“ Prilikom Napoleonova povlačenja iz Rusije, obe su pukovnije izgubile dvije trećine svojih ljudi.

Za trajanja francuske okupacije naših krajeva, nešto više od 10 posto domaćeg stanovništva našlo se u francuskoj vojsci. U ožujku 1813. u Karlovcu je bila osnovana prva hrvatska husarska regimenta - Le I.-e regiment de hussards croates koja je imala šest satnija, a zapovijedao joj je francuski pukovnik Bernard Plues. Nekoliko mjeseci kasnije, guverner Ilirske provincije postao je Junat Knaz, a zamijenio ga je Fauche. Nakon bitke kod Leipziga iste godine hrvatska husarska pukovnija bila je razoružana, a njezini pripadnici dodijeljeni drugim francuskim postrojbama. Isto-dobro, Francuzi su se pripremili

za napuštanje Ilirske provincija, ali kako su tada veze bile slabe, domaće pučanstvo nije ni znalo za velik Napoleonov poraz kod Leipziga. Posve iznenada, jednog su jutra svi francuski činovnici nestali, a na javnim su mjestima osvanuli oglasi koji su škrto i šturo obznanili da francuske vlasti više nema.

U travnju 1814. Napoleon se u Fontaineblauu odrekao prijestolja i ubrzo bio odveden na Elbu. Hrvatske su se zemlje ponovno našle pod Austrijancima, pa su krajiške čete bile reorganizirane. Dio časnika koji su služili pod Francuzima bio je otpušten s otpremnim u visini jednogodišnje plaće, a drugi

se dio našao u službi u austrijskoj vojsci. General Šljivarić kojem Austrijanci nisu željeli dati generalski čin ostao je u francuskoj vojsci, postao podmaršal i zapovjednik tvrđave Antibes; u tom je mjestu umro i tako je pokopan.

Potkraj ljeta 1813. austrijske sarske postrojbe ušle u Ljubljano, Senj je potpao pod vojnu granicu, a odred od 1.300 Ličana pod hrvatskim se časnicima iz tvrđave Glogau u Hrvatsku vratio godinu dana kasnije; nešto kasnije iz južne Francuske se u Hrvatsku vratila i jedna hrvatska husarska pukovnija. ■

■ Za pripadnike hrvatskih pukovnija Napoleon Bonaparte imao je samo pohvale

Ilustracija Damir Podraščić

**Arthur Golden: "Sjećanja jedne gejše",
Znanje, Zagreb, 1998.**

Iako je objavljen u Hrvatskoj prije više godina, zahvaljujući nominaciji za Oskara istoimenog filma Roba Marshalla, koji je ekranizirao taj romantični ep, roman "Sjećanja jedne gejše" ponovno je osvanuo u izlozima kao veliki hit. Proveo je dvije godine na listi bestsellera novinske kuće *The New York Times*, prodao se u više od četiri milijuna primjeraka na engleskom, a preveden je na 32 jezika.

Autor romana Arthur Golden magistirao je japanistiku, a ideju za djelo dobio je radeći u Tokiju. Kroz glavni lik, Sayuri, bivšu gejšu koja se preselila u New York i prisjeća se svog života u rodnoj zemlji, ocrtava panoramu dijela japanske povijesti, ali i ekonomsku depresiju, rat, industrijsku ekspanziju te novi društveni poredak. Za pisanje tog romana pripremao se petnaest godina, uz proučavanje japanske povijesti i razgovor s bivšim gejšama. Priča je to o životu jedne od najuglednijih japanskih gejši, od njezinog djetinjstva u siromašnoj ribarskoj obitelji preko okrutnog školovanja do blistave karijere i žrtvovanja radi sna o ljubavi, a jedna od jačih strana knjige su Sayurina oštromu promatranja svijeta kojega ona, kao ni većina čitatelja, nikada nije mogla ni zamisliti.

U Goldenovu je priповijedanju osobito privlačno dočaravanje tog dalekog svijeta rekonstruiranjem jedne od stožernih institucija japanskoga društva. Jer, biti gejša nije isto što i tradicionalna europska kurtizana. Gejša nije prostitutka, već umjetnica koja zarađuje za život zabavljajući moćne muškarce (jap. *gei = umjetnost*). Gejše su dugo fascinirale Japan, kao i ostatak svijeta.

Mirela MENGES

FILMOTEKA

Moje pjesme, moji snovi (DVD)

- američki mjuzikl (167 min.)
- distributer: Continental film
- redatelj: Robert Wise
- gl. glumci: Julie Andrews (Maria), Christopher Plummer (kapetan von Trapp)

Prošlo je četrdeset godina otkako je snimljen jedan od najboljih glazbenih filmova svih vremena - priča o kapetanu von Trappu i njegovih sedmero djece te guvernant Mariji, koji pjevajući bezbrinjivo žive u austrijskim Alpama dok im se približavaju tmurni oblaci nacizma. Uz nezaboravne pjesme *Do, re, mi, Ruholist* i *Sound of music*, gotovo trosatni film snimljen prema stvarnim likovima i dogadajima, koji je i kod nas prikazan tko zna koliko puta, ni danas nije izgubio na svežini. Upravo zbog toga je hrvatski distributer na tržište lansirao prvo DVD izdanje tog filmskog klasika koje nam donosi digitalno obradenu sliku vrhunske kvalitete te usporedni prikaz stare i restaurirane verzije, a količina novih podataka doista je zadivljujuća. Uz dva dokumentarca o daljnjoj sudbini obitelji von Trapp, koja danas ima lanac hotela i skijališta u američkoj državi Vermont, osobito je zanimljiv dokumentarac o okupljanju djece iz filma. Većinu je danas gotovo nemoguće prepoznati, ali je znakovito primjetiti da su svi ostali vezani uz film i izgradili više-manje uspješne karijere. U posebnom dokumentarcu pojavljuje se iznimno vitalna Julie Andrews, koja se najbolje sjeća snimanja i otkriva nam neke tajne iz sad već daleke prošlosti. Zanimljivo je spomenuti da je kapetan Georg von Trapp rođen u Zadru. Otac mu je bio austrijski časnik. Slijedeći njegov primjer, Georg je završio pomorske škole u Rijeci te postao podmornički časnik austro-ugarske mornarice. Kada je izbio rat, postao je kapetan na jednoj od prvih austro-ugarskih podmornica i patrolirao je Jadranom, a novinski izvještaji često su javljali o njegovim potvratima. Torpedirao je mnoge protivničke brodove te tako stekao status heroja i bogatstvo u kojem uživa u filmu *Moje pjesme, moji snovi*.

Leon RIZMAUL

8. travnja 1953. Jomo Kenyatta uhičen zbog ustanka Mau Mau

Nakon II. svj. rata diljem Afrike se pojavljuju pokreti za oslobođenje od tuđinske (europske) vlasti. Jedan od prvih modernih afričkih voda bio je Jomo Kenyatta, koji je osnovao Kenijski afrički savez, konzervativnu i nenasilnu udrugu za stjecanje kenijske neovisnosti. Kada je 1952. protiv britanske vlasti izbila pobuna Mau Mau, Britanci su se kravno obraćunali s pobunjenicima, a Jomo Kenyatta uhitali, iako on nije imao važnu ulogu u ustanku Mau Mau. Na suđenju održanom 1953. kolonijalne vlasti su ga osudile na devet godina zatvora, zajedno s još nekolicinom kenijskih nacionalnih vođa. Poslije puštanja iz zatvora 1961. Kenyatta je postao glavni pregovarač s britanskim vlastima o osamostaljenju Kenije, a 1964. izabran je za prvog kenijskog predsjednika te je na toj dužnosti ostao sve do smrti 1978. godine.

9. travnja 1859. Mark Twain dobio dozvolu za upravljanje parobrodom

Samuel Langhorne Clemens je kao četverogodišnjak doselio se na obalu rijeke Mississippi, koja će mu obilježiti život. Kao 23-godišnjak dobio je 9. travnja 1859. dozvolu za upravljanje parobrodom i na tom je poslu ostao sve do američkog građanskog rata (1861.-1865.). U to doba je čak posjedovao neke svoje brodove, a istodobno je pisao humoristične skečeve za gradske novine. Za pisanje u novinama odabrao je pseudonim Mark Twain, koji u brodarskom žargonu znači najniži dopušten vodostaj po kojem brod smije ploviti. Ubrzo je postao poznati novinar i pisac kratkih priča te je putovao diljem SAD-a, stigavši sve do Havaja. No, Mississippi mu je ostao u srcu, a njegove najpoznatije i najuspješnije knjige *Pustolovine Toma Sawyera* i *Život na Mississippiju*, te *Pustolovine Huckleberry Finna* svjedoče o tome. Zanimljiv je podatak da se Twain za svog boravka u New Yorku sprijateljio s našim proslavljenim znanstvenikom Nikolom Teslom.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Cvijeće boje krvi

Prošle je godine film Mela Gibsona *Muka Kristova* (što je na hrvatski "prevedeno" kao *Pasija*) uzbukao mnoge duhove. Iako je iskrena i pobožna kršćanska duša taj vizualni prikaz Isusove patnje na Križnom putu do smrti na Golgoti dočekala s oduševljenjem, ponovno se pokazala uznemirenost onih s kojima to naizgled uopće nema veze. Očito je zapravo da Isusov život i nauk nikoga ne ostavljuju ravnodušnim. Kao što je bilo i prije dvije tisuće godina kada je hodao po zemlji. U hrvatskoj tradiciji - kao još jedan naš paradoks - nedjelja Isusove muke, početak njegova ulaska u Pashalni misterij, zove se *Cvjetna nedjelja*. Shvaćanje tog "hrvatskog uskrsnog misterija" ponovno nam - ove godine 15. put - olakšava sjecanje na hrvatski "Krvavi Uskrs" i pogibiju redarstvenog prvomučenika Josipa Jovića na Plitvicama. Ključ rješenja te otajstvene zagonetke imamo dakle u Isusovoj muci i smrti neizbrojivog mnoštva njegovih učenika kroz povijest: krv mučenika, sjeme je slobode! Spasosna tvar nije cvijeće nego krv, ali čin slobodnog predanja u muku iz ljubavi i samu smrt pretvara u cvijeće slobode. Na cijelom putu od Jeruzalema do Kalvarije. Od Krbave do Vukovara. Od Plitvice do Knina. Od stoljeća sedmog do praga trećeg milenija. Od Nazareta do Rima. Odavde do vječnosti! Zato će Muka Kristova ostati privlačan misterij do konca svijeta, iako "prosvijetljen" razum odbacuje te formulu sreće. Taj fenomen s "korijenom vječnoga" shvatljiv je i prihvatljiv samo u vjeri. Vjera nam rasvjetljuje istinu da muka nije sve, da patnja nije cilj. Ona je tek jedna epizoda. Svrha je život. Uskrsnuće!

Andelko KAĆUNKO

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Utemeljitelj srednjovjekovnog Osmanlijskog

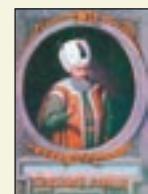
Carstva bio je:

- A Murat I.
- B Saladin
- C Osman I.

2. Konačni pad Konstantinopola (1453.) dogodio se za vrijeme sultana:

- A Mehmeda II. Osvajača
- B Bajazida I. Munje
- C Omara paše Latasa

3. U vrijeme opsade Sigeta umro je sultan:

- A Selim I.
- B Mustafa I.
- C Sulejman Veličanstveni

4. Utemeljiteljem moderne Republike Turske smatra se:

- A Mehmed VI.
- B Kemal Atatürk
- C İsmet İnönü

Rješenje: 1c;2a;3c;4b;5c

5. Današnji premijer Turske je:

- A Emin Sirin
- B Ahmet Necdet Sezer
- C Recep Tayyip Erdogan

www.shotgunnews.com

Premda će URL stranice nagovijestiti da je sadržaj posvećen isključivo poznatim **shot gunovima**, ipak valja istaknuti da je tematika sitea namijenjena oružju s dugim cijevima u cjelini. Konkretno, vojnom, sportskom i lovačkom naoružanju. Nemojte

se uplašiti kad se otvori *home page* i na njemu vidite dominirajuće bannere i reklame. Svi linkovi važni ljubiteljima pušaka (i oružja općenito) nalaze se u lijevom meniju, a ako vas baš zainteresira koja reklama, tad će se otvoriti novi *pop-up* prozor. No, ukoliko to učinite postoji velika vjerojatnost da vas, ukoliko ne izbrišete *cookies* u postavkama, te iste reklame poslije gnjave novim pop-up prozorima. Site je mahom posvećen vijestima koje se updateaju povremeno, te analizama pojedinih novih i starih pušaka. Ukoliko vam se ne da tražiti po siteu neko određeno sredstvo, pretraživač stranice je vrlo dobar i neće vas *odvesti* na neki drugi komercijalni site. Stoga ga svakako preporučamo za uporabu.

Na kraju, istaknimo da fotogalerije nema, no, ljubiteljima oružja ona najčešće i nije važna. Sve ostalo više ili manje važno može se pronaći. Čak i pretplate na stručne magazine...

Ivan BELINEC

**U PRODAJI
VOJNA PSIHOLOGIJA
-KNJIGA TREĆA!**

Knjige možete kupiti u knjižari Ljevak,
Trg bana Jelačića 17, Zagreb
cijena 185 kuna

NAGRADNA PITALICA - 9. KOLO

ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI

GLAVNE NAGRADE

1.) Sedam dana
ljetovanja u Splitu
za dvije osobe
(Hotel Zagreb)

2.) Sedam dana
ljetovanja u Puli
za dvije osobe
(Hotel Veli Jože)

3.) Godišnja pretplata
na Hrvatski vojnik i
komplet DVD-a

1.) Komplet knjiga
"Vojna psihologija"

2.) DVD
"Od zore do sumraka"

Sretni dobitnici SEDMOGA KOLA su:

1. NAGRADA - knjige "Vojna psihologija" - **Marjana DRAMAC, Zagreb**
2. NAGRADA - DVD "10 godina Bljeska i Oluje" - **Zlatko ŠTEFANČIĆ, Glina**
3. NAGRADA - uokvirena fotografija - **Tomislav HAVOVIĆ, Dugo Selo**

Naravno, naša nagradna pitalica ide dalje, a u ovom broju objavljujemo imena dobitnika tjednih nagrada **SEDMOGA KOLA**, te nagradnu pitalicu **DEVETOGA KOLA**. Kako biste se uključili u igru za **TJEDNE NAGRADE** 9. kola, dovoljno je da čitate Hrvatski vojnici koji upravo držite u ruci i tako pronađete odgovor na postavljeno pitanje koje možete naći u kuponu na dnu stranice. Potom zabilježite svoj odgovor, i to tako da na **KUPONU ZAOKRUŽITE** slovo ispred jednog od tri ponudena odgovora za koji mislite da je točan.

ORIGINALNI kupon, na kojem ćete napisati i svoje osobne podatke, izrežite i pošaljite **POŠTOM** u **KUVERTI** ili na **DOPISNICI** na adresu:

MINISTARSTVO OBRANE
SOJI-HVG
(Za nagradnu pitalicu)
PP 252
10 000 Zagreb

Kuponi **DEVETOGA KOLA** objavljeni u aktualnom broju **80** Hrvatskog vojnika u redakciju moraju stići najkasnije do **ponedjeljka, 17. travnja u 12 sati**. Istog dana izvući će se troje tjednih dobitnika **DEVETOGA KOLA**, koji će na osnovi svojih **TOČNIH** odgovora zabilježenih na **ORIGINALNIM** kuponima osvojiti po jednu od tri **TJEDNE** nagrade. **DOBITNICI TJEDNIH NAGRADA DEVETOGA KOLA** nagradne igre bit će objavljeni u broju **82** Hrvatskog vojnika.

Idućeg tjedna, u broju **81**, objavit ćemo i imena troje dobitnika tjednih nagrada **OSMOGA KOLA**, koja ćemo dobiti 10. travnja nakon našeg novog izvlačenja.

Podsjecamo vas i na **ZAVRŠNO** izvlačenje (**28. svibnja 2006.**), na kojem ćemo izvući dobitnike **GLAVNIH NAGRADA**. Za to izvlačenje u obzir će doći kuponi objavljeni u **SVIH 15 KOLA** nagradne igre, naravno s točnim odgovorima, koji u našu redakciju pristignu do **23. svibnja 2006.** u 12 sati. Naravno, s više pročitanih Hrvatskih vojnika i većim brojem poslanih kupона, veće su vaše šanse da osvojite jednu od **GLAVNIH** ili **TJEDNIH** nagrada.

SLUŽBENA PRAVILA nagradne igre **ČITAJ-IGRAJ-POBIJEDI** u svakom trenutku možete pročitati na web stranici: www.hrvatski-vojnik.hr.

3.) Uokvirena fotografija

TJEDNE NAGRADE

9

NAGRADNO PITANJE

"Ja nikada nisam imao hrabrijih vojnika", za Hrvate je rekao:

- A) Julije Cezar B) Henrik VIII. C) Napoleon Bonaparte

HRVATSKI
VOJNIK

KUPON IME I PREZIME _____

ADRESA _____

TELEFON _____